

KURUMSAL İZLEME RAPORU

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ

İzleme Takımı

PROF. DR. ERDAL EMEL (TAKIM BAŞKANI)

DOÇ. DR. HALİT KANCA (AKADEMİK DEĞERLENDİRİCİ)

PROF. DR. AKİLE BÜKE (AKADEMİK DEĞERLENDİRİCİ)

GİRİŞ

Bu Kurumsal İzleme Raporu, İstanbul Üniversitesi'nin 2016 yılı Kurum İç Değerlendirme Raporu (KİDR-2016) ve 2017 yılında gerçekleşen YÖKAK dış değerlendirme ziyaretlerinin ardından edinilen bilgiler üzerinden oluşturulan Kurumsal Geri Bildirim Raporunda (KGBR-2016) belirtilen gelişmeye açık alanlarda, İstanbul Üniversitesi'nin yapmış olduğu iyileştirmeleri gözden geçirmek amacıyla hazırlanmıştır. Söz konusu gözden geçirme, 2019 verileri üzerinden Üniversite'nin hazırladığı Kurum İç Değerlendirme Raporu (KİDR-2019) ve ekleri ile 2020 itibarı ile sunulan ek kanıtlar dikkate alınarak, İzleme Takımı ile Üniversite mensupları arasında 4 Ocak 2021 tarihinde yapılan görüşmelerin ardından hazırlanmıştır.

İstanbul Üniversitesi'nin eğitim-öğretim, araştırma ve geliştirme, toplumsal katkı faaliyetlerinde benimsemekte olduğu kurumsal kalite güvencesi anlayışının akademik ve idari yönetim süreçlerine 2016 ile 2019 yılları arasında yayılımı için üst yönetim olarak göstermiş olduğu çevik ve içten gayretlere ilişkin İzleme Takımının gözlem ve yorumları, bu Kurumsal İzleme Raporunun kapsamını oluşturmaktadır.

Söz konusu izleme döneminde, aslında Üniversite'nin yakın tarihinde yaşadığı en büyük değişimlerin yansımaları ve değişimin üst yönetim tarafından ele alınışı, bu dönemi gözden geçirme anlamında İzleme Takımının özellikle ilgisini çekmiştir. Bu değişimlerin en başında, 9/5/2018 tarih ve 7141 sayılı Kanun ile bazı fakülte, yüksekokul ve meslek yüksekokullarının, İstanbul Üniversitesi'ne bağlı iken, bağlantısı değiştirilerek bu birimlerde öğrenim gören öğrencilerin, akademik ve idari kadroların ve fiziki mekanların 2017-2018 eğitim öğretim dönemi sonundan geçerli olmak üzere bu Kanunla kurulan İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa'nın ilgili fakülteleri, yüksekokulları ile meslek yüksekokullarına aktarılması gelmektedir. Bu izleme dönemini ilginç kılan bir başka değişim ise Üniversite'nin 2014-2018 Stratejik Plan döneminden 2019-2023 Stratejik Plan dönemine hazırlık ve geçişidir. Üniversite'nin uzun vadeli gelişme stratejilerini belirlediği bu süreçte, özellikle kalite güvence sisteminde gelişmeye açık alanlardaki önerileri içeren KGBR-2016'nin dikkate alınması ve tam da bu dönemde Yükseköğretim Kurulu tarafından yapılan derecelendirmede İstanbul Üniversitesi'ne "araştırma üniversitesi" statüsünün verilmiş olması, katılımcı bir anlayış ile yürütülen stratejik planlama sürecine itici bir güç olmuş ve sürecin Üniversite'nin kurumsal kimliğine değer kattığı gözlenmiştir.

KİDR-2016 verilerine göre İstanbul Üniversitesi 22 Fakültesi, 17 Enstitüsü, 2 Yüksekokulu, 7 Meslek Yüksekokulu, 77 Araştırma ve Uygulama Merkezi ile önlisans, lisans, yüksek lisans ve doktora sırasıyla 87, 190, 358 ve 259 programda yine sırasıyla 15.341, 88.435, 16.922, 7.844 olarak örgün öğretimde toplamda 128.542 adet öğrenci yanında, 118.379 adet açık öğretim önlisans ve lisans öğrencisi ile genel toplamda 250.000 civarında bir öğrencinin öğrenim gördüğü bir Üniversite konumunda idi. 7141 sayılı Kanun ile Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi, Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi, Orman Fakültesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Veteriner Fakültesi, Mühendislik Fakültesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, Ormancılık Meslek Yüksekokulu, Veteriner Fakültesi Meslek Yüksekokulu ve bazı Enstitüler yeni kurulan İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa'ya bağlandıktan sonra, 2018 sonu itibarı ile İstanbul Üniversitesi kalan 15 Fakülte, 12 Enstitü, 2 Meslek Yüksekokulunda önlisans, lisans, yüksek lisans ve doktora da sırasıyla 4.591, 61.490, 13.883, 5.869 olarak örgün öğretimde toplamda 85.833 adet öğrenci ile faaliyetlerine devam etmiştir. 2018 sonu itibarı ile Açık öğretimde ise 220.110 adet önlisans ve lisans öğrencisinin kayıtlı olduğu görülmektedir. Bu değişim sonrası İstanbul Üniversitesi'nin örgün öğretimdeki öğrenci sayısı %33 azalırken, açık öğretimdeki öğrenci sayısı %86 oranında artmıştır.

Kadroları ile birlikte yeni kurulan Üniversite'ye aktarılan personel nedeniyle İstanbul Üniversitesi'nde 2019 yılı başındaki durum, KİDR-2016 verileri ile birlikte incelenirse öğretim üyesi sayısının 3.010'dan 1.879'a, öğretim elemanı sayısının 5.445'den 3.389'a, idari personel sayısının 6.134'den 3.259'a azaldığı görülmektedir. Eğitim-öğretim kalitesine yansımaları açısından örgün öğretimdeki toplam öğrenci ile toplam öğretim üyesi ve eleman sayılarının değişimi sonucunda öğrenci/öğretim

elemanı oranı önemsiz bir farkla 23.6'dan 24.3'e çıkmıştır. Öğrenci öğretim üyesi oranı vb. oranlar, üniversitenin araştırma üniversitesi statüsü ve görüşülen öğretim üyelerinin motivasyonu değerlendirildiğinde İstanbul Üniversitesi'nin tarihindeki bu çok önemli değişimi, sorunsuz olarak gerçekleştirdiği izlenimi edinilmiştir. Buna ek olarak eğitim odaklı önlisans programlarının yürütüldüğü Meslek Yüksekokulları ve ilgili öğrenci sayılarının azaltılmasının da İstanbul Üniversitesi'nin "araştırma üniversitesi" statüsüne odaklanması anlamında etkili olacağı değerlendirilmiştir.

KALİTE GÜVENCESİ SİSTEMİ

1. Stratejik Planda yer alan performans göstergeleri ile henüz başlangıç aşamasında olan kalite güvencesi süreçlerinin ilişkilendirilmesi,

İstanbul Üniversitesi'nin 2017 yılında gerçekleşen kurumsal dış değerlendirmesi esnasında o dönem için geçerli olan 2014-2018 Stratejik Planı ve uygulanmasına ilişkin değerlendirmede Üniversite'de mevcut idari faaliyetlerde kalite güvencesi süreçlerinin gelişimini izleyecek bir stratejik amaç ve ona ilişkin hedef ve göstergelerin tanımlanmadığı gözlemlenmişti. Aslında söz konusu planda eğitim süreçlerinde akreditasyon ve kalite belgesi alan birim sayısı gibi göstergeler bulunsa da bunların izlenebilirliği dikkate alınmamıştı.

Bu gelişmeye açık yan için, Üniversite'nin 2019-2023 Stratejik Planında, A1: Beşerî, Sosyo-Teknik ve Fiziki Sermaye Potansiyelinin Sürekli Geliştirilmesi stratejik amacına ait H1.5: Kurumun Tüm Süreçlerinde Kalite Güvence Sisteminin Geliştirilmesi ve Sürdürülebilirliğinin Sağlanması hedefi ve bu hedef için iki adet gösterge tanımlanmıştır. Bu göstergeler PG 1.5.1: Kalite Belgelendirme Çalışmalarına Yönelik Eğitim Sayısı ve PG 1.5.2: Kalite Belgelendirme ve Yeniden Belgelendirme Çalışmalarını Tamamlayan Birim Sayısıdır. Uygulamaya yönelik detayların yer aldığı yeni plan formatında kalite güvencesi sisteminin özellikle Üniversite'nin idari süreçlerine yönelik ISO9001:2015 Kalite Yönetim Standardına dayalı olacağı ve bunun tüm merkezi ve akademik birimlerdeki idari yapılarda yayılımının hedeflendiği görülmektedir. Bu doğrultuda kalite yönetim otomasyon sisteminin (KALSİS) kalite yönetim süreçlerinin eğitilmiş insan kaynağını ve belgelendirme sürecini destekleyecek biçimde geliştirilmesine gerek olduğu vurgusu yapılmıştır.

2019 yılı ilk altı aylık izleme dönemi için 2019-2023 Stratejik Planının uygulanmasına yönelik "Ara Değerlendirme ve İzleme Çalıştay" düzenlenmiş; stratejik plan performans göstergelerinde, dönem içinde gerçekleşmiş olan verilerin doğruluğu gözden geçirilmiş ve ileriki yıllara ilişkin değişiklik talepleri değerlendirilmiş; raporlanmış ve iyileştirme faaliyetlerine kanıt olarak sunulmuş olup, H1.5 için PG1.5.1 ve PG1.5.2 göstergelerinin hedef değerlere yakın gerçekleştiği gösterilmiştir. Kalite Koordinatörlüğünün sorumluluğunda ve başarı ile geliştirilmiş olan KALSİS, Stratejik Yönetim Bilgi Sistemi (SYBS) gibi yazılımlarının desteği ile İstanbul Üniversitesi'nin tüm yönetsel süreçlerinde ISO9001 standardına uygun yayılımın bundan sonra da aksamadan sürdürülmesi ve paydaşlarla birlikte değerlendirilerek izleyen ara değerlendirme raporlarının yayınlanması beklenmektedir.

2. Rektörlük bünyesindeki idari yapılanmada görülen iyi uygulamaların, alt birimlere yayılımının sağlanması,

İstanbul Üniversitesi'nin, 2017 yılında TSE üzerinden aldığı ISO9001:2008 Kalite Yönetim Sistemi belgesi ile Rektörlük yönetimi idari yapılanmasında belirli yönetim ve hemen tüm operasyonel süreçlerde kalite güvencesi sağlayacak bir yapıya kavuştuğu KGBR-2016 raporunda memnuniyetle ifade edilmişti. Benzer şekilde akademik birimlerin bir kısmında da dış değerlendirme kuruluşlarından program ve laboratuvar akreditasyonu alınması, üst yönetim süreçlerinin kalite güvencesini destekleyecek nitelikte olması açısından olumlu bulunmuştu. Ancak akademik birimlerdeki idari yapılanmada özellikle ISO9001 Kalite Yönetim Sistemi yayılımının belgelendirme seviyesinde henüz sağlanamadığı gözlenmişti.

Bu gelişmeye açık alanda, KİDR-2019 raporu ve ek dokümanları ile sunulan ek kanıtlarda İstanbul Üniversitesi üst yönetiminin Kalite Koordinatörlüğü ve Kalite Komisyonu'nun ilgili akademik birimlerde oluşturulan alt komisyon veya temsilcilerinin tanımlanmış olduğu, ancak süreçlerin yerinde izlenme ve denetlenmesini delege etmeye yönelik yayılımın devam ettiği gözlenmektedir. 2019-1 Stratejik Plan ara değerlendirmesinde PG 1.5.2: Kalite Belgelendirme ve Yeniden Belgelendirme Çalışmalarını Tamamlayan Birim Sayısında bir değişim olmaması ve 2023 yılı hedefi olan 45 birime göre henüz 18 birime yayılmış olması nedeniyle kalite belgelendirme çalışmalarının artırılması önümüzdeki dönemlerde Rektörlük üst yönetimince kararlılıkla sürdürülmesinin önemli olduğu bir hedef olarak görülmektedir. Şüphesiz bu yayılımın en önemli ayağı idari süreçlerde yer alan yetkin insan

kaynağının kalite güvencesi süreçlerini sahiplenmesidir. Yetkinliğin geliştirilmesi amacıyla üst yönetim dahil 1700 üzerinde personelin Kalite Yönetim Sistemleri üzerine aldıkları meslek içi eğitimler ve PG 1.5.1 göstergesine göre bu eğitimlerin planlandığı adetlere göre gerçekleşmesi olumlu bulunmuştur. Stratejik Planda tüm akademik birimlerdeki idari faaliyetlere ISO9001 standardının belgelendirme ile yayılacak olması İstanbul Üniversitesi'nin ademi merkezîyetçi geleneksel anlayışını destekleyecek önemli bir kurumsallaşma fırsatı olarak değerlendirilmektedir.

Tarihsel yapısı içinde zaten güçlü bir akademik geleneğe sahip olan Edebiyat, Fen, İşletme, Tıp ve İletişim Fakültelerinde halen akredite olan 57 birim ve akreditasyon hazırlığı süren Diş Hekimliği, Edebiyat, Tıp, Su Bilimleri ve Ulaştırma-Lojistik Fakültelerinde 22 birimin eğitim-öğretim, araştırma ve topluma hizmet süreçlerinde kalite güvencesini sağladıkları dış değerlendirme kurumları tarafından tescil edilmiş veya edilme aşamasındadır. Bu akademik birimlerde İSKOP, SBYS, PBYS, EBYS, EBS, AKSİS, KALSİS gibi kurumsal otomasyon projeleri üzerinden rektörlük idari teşkilatı ile birim idari teşkilatlarının elektronik ortamda entegre edilmiş olması takdirle karşılanmaktadır. Ancak akademik birimlerde otomasyonla desteklenenler dahil tüm süreçlerde insan yetkinliği ve görev tanımlamalarının ISO9001 Kalite Yönetim Sistemi standartlarına uygun hale getirilmesi İstanbul Üniversitesi için halen iyileştirilmeye açık alan olarak değerlendirilmektedir. Bu amaçla birim kalite temsilcileri dahil tüm birim idari personelinin görev tanımlarının, yetkinliklerinin ve eğitim faaliyetlerinin izlenebilir ve iyileştirmeye açık kılınması program akreditasyonlarının sürdürülebilirliği ve kurumsal akreditasyona hazırlık açısından önemli olacaktır. Bu faaliyetlerin Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı kapsamında da yer alması nedeniyle Kalite Yönetim Sisteminin kalıcı bir şekilde Üniversite'nin tüm idari birimlerinde en kısa sürede içselleştirileceği değerlendirilmektedir.

3. Program izleme, değerlendirme ve güncelleme çalışmalarına paydaşların dahil edildiği uygulamaların Üniversite'nin tüm birimlerine yaygınlaştırılması

İstanbul Üniversitesi eğitim-öğretim programları ile ve tıpta uzmanlık alanlarının akreditasyonu kapsamında 2017 yılından itibaren ciddi bir atılım yaparak, KİDR-2019'da ve ek kanıtlarda belirtildiği üzere, Ocak 2021 itibarı ile Edebiyat, Eczacılık, Fen, İletişim, İşletme, ve Tıp Fakültelerinde 60 akreditasyon belgesi almıştır. Ayrıca Diş Hekimliği, Eczacılık, Edebiyat, Su Bilimleri ile Ulaştırma ve Lojistik Fakülteleri programları da akreditasyona hazırlık aşamasındadır. Tıp Fakültesinin tıpta uzmanlık ve mezuniyet öncesi programı dahil bazı programları da akreditasyon yenileme için ya da yeni başvuru yapmış durumdadır. Üniversite'nin bu alanda genel olarak gösterdiği başarının, önümüzdeki yıllarda, hazırlık aşamasındaki programların akredite edilmeleri ile artacağı beklenmektedir. Son yıllarda artan akreditasyon belgelendirmeleri, akademik birimlerin istekliliği kadar, Rektörlük yönetiminin Üniversite'deki kalite güvencesi sisteminin yerleşmesine Kalite Koordinatörlüğü üzerinden verdiği destek ile de açıklanabilir. Dış Danışma Kurulları Yönergesi, Müfredat İşlemleri İş Akış Şeması, Program Açma İşlemleri İş Akış Şeması, Öğrenci Memnuniyet Anketi, Ders ve Öğretim Elemanı Değerlendirme Anketi, AMFİSTANBUL mezunlar platformu gibi uygulamalar program izleme, değerlendirme ve güncelleme çalışmalarına imkan sağlayacak araçlar olarak Kalite Koordinatörlüğü tarafından geliştirilmektedir.

Ancak diğer yandan YKS Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzunda akredite olduğu belirtilen lisans programı sayısı ise 2019 itibarı ile 11 adettir. Bu sayının İstanbul Üniversitesi'nin 2019 yılında sahip olduğu 128 adet lisans programına göre iyileştirmeye açık olduğu görülmektedir. Şüphesiz her lisans programı için bir program akreditasyonu yapan kurum bulunmayabilir. Böyle durumlarda akran değerlendirmesi veya özdeğerlendirme yoluyla program iyileştirmesi faaliyetleri tüm Üniversite'ye yayılabilir. YÖKAK'ın izlediği Kurum Gösterge Raporunda İÜ'de akran değerlendirme veya özdeğerlendirme yapılan programın mevcut olmayışı, Üniversite içinde verdiği eğitimler ve destekle halen aktif olan İÜ Eğitim Koordinatörlüğünün üstleneceği düzenleyici bir rol ile yakın zamanda iyileştirilebilir. Aslında öğrencilere uygulanan ders anketleri, yıllık akademik personel toplantıları, bölüm anabilim dalı toplantıları, işverenlerle (dış paydaşlarla) yapılan görüşmeler, mezun grupları ile yapılan toplantılara ilişkin örnek kanıtların program çıktıklarına ulaşıp, ulaşılamadığı konusunda yürütülen faaliyetleri ve iyileştirme önerilerini içerdiği gözlemlenmiştir. Ancak İstanbul Üniversitesi'nin özellikle tüm paydaşların da geri bildirimlerinin dikkate alındığı akran değerlendirmesi

süreçlerini, akreditasyonu bulunmayan Bölümlerde hayata geçirip, iyileştirme döngülerini kapatması ve program çıktılarının gerçekleştiğini toplumla paylaşması önerilir.

Mezunlarla iletişimin önemli bir aracı olarak geliştirilen AMFİSTANBUL platformunun da mezun olunan programa özel program çıktılarının ve amaçların sağlandığına ilişkin veri toplaması ile platformun program akreditasyonu açısından katma değeri daha yüksek veri sağlamasına imkan yaratacağı değerlendirilmektedir.

4. Öğretim elemanlarına yönelik Eğiticilerin Eğitimi kapsamındaki faaliyetlerin öğrencilerin öğrenim kazanımlarının sağlanması ile ilişkilendirmesi,

İstanbul Üniversitesi'nin fakülte ve enstitülerinde yürütülen örgün eğitim-öğretim programları ile Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesinde (AUZEF) yürütülen açık öğretim ve uzaktan öğretim programları gibi formal eğitim dışında Sürekli Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi (SEM) üzerinden yürütülen online, uzaktan ve örgün eğitim sertifika ve belge programları ile farklı alanları oldukça kapsayıcı nitelikte programlar yürütülmektedir. Bunların arasında Sürekli Eğitim Merkezinde online ve asenkron olarak tanımlanmış Eğitici Eğitimi mesleki gelişim programı da mevcut olup, amacı "... mevcut işinde öğretmenlik yapan ya da öğretmen olmak isteyen, sunum kalitesini arttırmak isteyen bireylere konu ile ilgili bilgi, beceri ve bakış açısı kazandırma..." şeklinde tanımlanmıştır. Genel anlamda AUZEF ve SEM ile İstanbul Üniversitesi güçlü bir uzaktan eğitim öğretim ortamını önlisans, lisans ve lisansüstü öğrencilerine ve hayat boyu öğrenme kapsamında topluma açık bir sistem kurmuştur.

Senkron, asenkron, ve örgün sistemi destekleyen Öğrenme Yönetim Sisteminde (İÜÖYS) güçlü bilişim donanım altyapısı üzerinde çalışan yazılımlar Üniversite'nin öz kaynakları ile geliştirilmekte ve idame ettirilmektedir. Üniversite, bu eğitim-öğretim sistemi içinde kullanılacak eğitim içeriğinin öğretim elemanlarınca geliştirilmesi ve etkin kullanımına yönelik olarak ilkeler tanımlamakta ve bu ilkelere göre hazırlanmış rehber, video ve tanıtım bilgilerini de sunmaktadır. Öğretim elemanlarının verdikleri dersler için İÜÖYS'ne ders kitabı, ders notu, ders sunumu, ders videosu, ders kitabı linki ve ders notu tipinde materyal yüklemeleri de kendilerinden istenmektedir. Bu materyalin etkin kullanımının artarak sağlanması için Stratejik Planda tanımlanan PG.2.3.4 göstergesinde Dijital Eğitim-Öğretim Materyali Sayısının izlenmesi öngörülmüştür.

Öğretim elemanlarının verdikleri derslerde önerilen eğitim araç ve yöntemlerini kullanmalarını istemenin ötesinde, İstanbul Üniversitesi öğretim elemanlarını bu doğrultuda teşvik etmek için İÜ Akademik Yükseltme ve Atama Kriterlerinde eğitim odaklı faaliyetleri de dikkate almıştır. Buna göre öğretim üyesi kadro atamalarında geçerli atama kriterleri içerisinde "Eğiticinin Eğitimi" sertifikasına sahip olmak da yer almaktadır. Özellikle pandemi öncesi bilinmemekle birlikte, pandemi sürecinde SEM'de uygulanan bu sertifika programına binin üzerinde akademik personelin katıldığı görülmektedir.

Kullanılan ders materyalinin ve uygulanan eğitim yöntemlerinin etkinliği ve program yeterliliklerinin sağlanması konusunda memnuniyet anketleri ile öğrencilerden de geri bildirim alınmaktadır. Ancak KGBR-2016'de de belirtildiği üzere öğretim elemanlarının Eğiticilerin Eğitimi sonrası yaptıkları uygulamaların öğrencilerin program çıktılarını sağlayan bilgi ve becerileri nasıl artırdığına dair Kalite Koordinatörlüğü aracılığı ile sistematik bir analiz ve iyileştirme çalışması yapması iyileşmeye açık yan olarak değerlendirilmiştir.

5. Üniversitenin uluslararası protokol ve işbirliği faaliyetlerinin etkinliğinin ölçülmesi,

İstanbul Üniversitesi'nin üniversitelerarası işbirliği faaliyetleri ile ulusal/uluslararası öğrenci ve öğretim üyesi değişim programlarını yürüten birimi olan Uluslararası Akademik İlişkiler Birimi'nin 2019 yılı Faaliyet Raporunda 2018-2019 dönemi için geçerli olan uluslararası işbirliği anlaşmalarının sayısı 497 adet Erasmus, 37 adet Mevlana, 222 adet ikili-çoklu ilişkiler olarak belirtilmiştir. Yine aynı dönemde bu değişim programları kapsamında gelen/giden öğrenci sayıları ise 428/170 Erasmus, 10/12 Mevlana ve 37/7 adet diğer anlaşmalar çerçevesinde gerçekleşmiştir. Öğretim elemanları sayılarında da 47/17 Erasmus, 2/0 Mevlana, 12/0 adet diğer anlaşmalar da gerçekleşme olduğu görülmektedir. KİDR-

2019'da aktif durumda olduğu belirtilen 534 uluslararası anlaşmaya göre yukarıda sıralanan toplam 756 anlaşma sayısından da anlaşılacağı üzere, İstanbul Üniversitesi'nin yürürlükte olan bu anlaşmaların öngördüğü işbirliği faaliyetlerini izleme ve geliştirme konusunda KGBR-2016 raporunda da belirtildiği üzere gelişmeye açık alan bulunduğu değerlendirilmişti. Ancak yine Uluslararası İlişkiler Birimi'nin 2019 raporunda 222 ikili-çoklu ilişki anlaşmasından sadece 143 adedinin Sudan ile yapılmış olması detayı da gözlenmiştir. Yakın zamanda, İkili Çoklu İlişkiler Koordinatörlüğü'nün güncel web sayfalarında İstanbul Üniversitesi'nin mevcut ikili-çoklu ilişki anlaşmalarını büyük ölçüde gözden geçirerek, yenilediği, iptal ettiği veya eklemeler yaptığı görülmektedir.

Bu anlaşmaların hayata geçirilmesinde gerekli olan mali kaynakları Erasmus için Ulusal Ajans, Mevlana için YÖK sağlamakta iken diğer ikili ve çoklu anlaşmalar için herhangi bir bütçenin bulunmamasının, işbirliği faaliyetlerinin başlatılabilmesi ve sürdürülebilmesi anlamında dikkate alınması gereken bir faktör olduğu açıktır. Uluslararası Akademik İlişkiler Birimi ve bağlı Erasmus Kurum Koordinatörlüğünün İstanbul Üniversitesi ISO9001 Kalite Yönetim Sistemi kapsamına alınmasıyla, faaliyetlerin izlenebilirliği ve kalite güvencesinin sağlanması anlamında başlatılan uygulama ise olumlu bulunmuştur.

Diğer yandan, İstanbul Üniversitesi, YÖK'ün uluslararasılaşma konusunda pilot üniversite olarak belirlediği 20 devlet üniversitesinden biri olarak 2019 yılı sonunda uluslararası öğrenim gören 7.890 adet aktif öğrenci sayısı ile ülkede en çok uluslararası öğrenciye sahip durumdadır. Aktif olarak görev yapan uluslararası öğretim üyesi sayısı da 101 adettir. Öğrenci sayısında erişilen bu yüksek seviyenin İstanbul Üniversitesi'nin uluslararası tanınırlığı ve bunu destekleyen İstanbul ve Üniversite hakkında yapılan başarılı tanıtım faaliyetlerinin bir sonucu olduğu değerlendirilmekte olup, bu başarının sürdürülebilirliği açısından kabul edilen öğrenci niteliğinin ve mezuniyet oranlarının önümüzdeki dönemlerde izlenmesinin önemli olduğu değerlendirilmektedir. Bu kapsamda, 2019 yılında Uluslararası Öğrenci Uygulama ve Araştırma Merkezinin kurulması ve merkezde kısa sürede önemli faaliyetlerin gerçekleştirilmiş olması memnuniyetle karşılanmıştır.

Uluslararası ilişkilerin araştırma boyutunda ise İstanbul Üniversitesi Avrupa Birliği (AB) ve Uluslararası Projeler Ofisi 2014 yılı itibarı ile tesis edilmiş olup, temel misyonu, İstanbul Üniversitesi'nin Avrupa Birliği ve uluslararası fonlarca desteklenen programlardaki proje başvuru sayısı ve niteliğinin artmasına destek vermektir. Bu Ofisin 2019 yılı Faaliyet Raporunda devam eden 21 uluslararası proje ve yıllar içinde tamamlanan 40 adet proje yanında bu projelere 2020 yılı içinde eklenen 12 yeni uluslararası projenin alınmasında Ofisin başarılı çalışmalarının da katkısı olduğu değerlendirilmiştir. İstanbul Üniversitesi bu Ofisi de ISO9001 Kalite Yönetim Sistemi kapsamına alarak, faaliyetlerin izlenebilirliği ve kalite güvencesinin sağlanması anlamında başlattığı uygulama olumlu bulunmuştur.

6. Etkin danışmanlık hizmetinin sürdürüldüğü bazı birimlerdeki uygulamaların Üniversite'nin tamamına yaygınlaştırılması,

İstanbul Üniversitesi, 2017 Kurumsal Dış Değerlendirme öncesinde lisans ve ön lisans programlarında kayıtlı öğrencilere verilecek akademik danışmanlık hizmetlerini düzenleme amacıyla Haziran 2016 yılında yürürlüğe koyduğu ve 2017'de revize ettiği "Öğrenci Danışmanlığı Yönergesi" ile danışmanlığın tüm akademik birimlerde yaygın olarak uygulanmasına yönelik ilk adımını atmıştı. Bu yönerge ile, öğrencilerin tabi oldukları mevzuat, ders kayıtları, staj, kariyer planlama ile ilgili akademik sorunlarla ilgilenme yanında, psikolojik ve sosyal sorunların söz konusu olduğu durumlarda da Üniversite'nin Rehberlik, Danışmanlık ve Sosyal Destek Birimine yönlendirme konularında buldukları programdaki bir akademik personelden danışmanlık hizmeti almaları sağlanmaktadır. Ayrıca öğrenciler ile Akademik Kayıt Sistemi (AKSIS) üzerinden yazılı görüşme ve anket yapılabilmektedir. Gerçekleştirilen danışmanlık faaliyetlerinin etkinliğini ölçmek üzere "Ön Lisans ve Lisans Danışman Değerlendirme Anketi" ile "Lisansüstü Danışman Değerlendirme Anketi" de uygulamaya konulmuştur.

Diğer yandan Üniversite, öğrencilerin mesleki gelişim ve kariyer planlamalarına yönelik olarak kariyer

günü etkinlikleri, yurt dışı eğitim etkinlikleri, kişisel gelişim etkinlikleri, staj ve iş olanakları vb. kariyer danışmanlığı hizmetlerini Kariyer Geliştirme Merkezi (KAGEM) üzerinden sunmaktadır.

İstanbul Üniversitesi'nin öğrenci danışmanlığı konusunda attığı adımlar ve bunların kalite güvencesini sağlamak üzere Kalite Koordinatörlüğü ve Komisyonunca yapılan izlemelerin Üniversite'nin akredite edilmiş ve henüz akredite edilmemiş programlarında öğrenci danışmanlığı hizmetinin yayılımını sağlamak adına olumlu olduğu değerlendirilmekte ve takdirle karşılanmaktadır.

7. Bilgi Yönetim Sistemi'nin idari süreçler yanında akademik kalite güvence süreçleri ile de ilişkilendirilmesi,

KGBR-2016'de, özellikle ISO9001 Kalite Yönetim Sisteminin Üniversite'nin merkezi idari süreçlerinde uygulanması için geliştirilen yazılımın (KALSİS), belge yönetimi ve süreç iyileştirme döngülerinin kapatılması anlamında sağladığı imkanların eğitim-öğretim, araştırma ve topluma hizmet faaliyetlerindeki akreditasyon ve kalite güvencesi yaklaşımlarında da kullanılması önerilmiştir.

Bu öneri doğrultusunda İstanbul Üniversitesi'nin stratejik ve operasyonel anlamda idari ve akademik süreç ve faaliyetlerinin hemen tamamında bilgi sistemlerinin sağladığı destekle veri toplama, analiz etme ve raporlama işlemlerini otomasyona aktarmış olduğu görülmektedir. Kurumsal Otomasyon Projesi (İSKOP) çerçevesinde Bilgi İşlem Daire Başkanlığı bünyesinde geliştirilenler ile diğer hizmet sağlayıcıların geliştirdiği ve kullanıma sunulan yazılımlar ve web sayfalarının içerik yönetimi konusunda Üniversite'nin başarılı ve bütünlük uygulamaları bulunduğu değerlendirilmektedir.

Özellikle, İSKOP kapsamında geliştirilen Stratejik Bilgi Yönetim Sisteminin (SBYS), insan kaynağı, teknik ve fiziki kaynakların geliştirilmesi, eğitim-öğretim, araştırma, topluma hizmet, girişimcilik-yenilik odaklı stratejik amaçlar ve hedefler için tanımlanmış performans göstergelerinin, tüm akademik birimler bazında verilerinin toplanarak, izlenmesi ve raporlanması anlamında önemli bir araç olarak kullanıldığı ve sonuçların topluma açık bir şekilde web sayfalarından paylaşıldığı gözlemlenmiştir. 2019-2023 planında altı aylık gözden geçirmelerden ilki olan 2019-1 dönemi için yapılan değerlendirmeleri içeren rapor örnek gösterilecek nitelikte bir kalite güvencesi dokümanı olarak dikkat çekmektedir. Performans göstergelerinde ortaya çıkan sapmalar için üst yönetimce belirlenen iyileştirme faaliyetleri, kaynak ve sorumluların tanımlanması amacıyla SBYS yazılımının etkin kullanım potansiyeli olduğu açıktır, ancak tüm akademik birimler bazında periyodik veri girişlerindeki düzen ve sürekliliğin sağlanması ise halen iyileştirmeye açık bir alan olarak görülmektedir.

Üniversite'nin eğitim öğretim süreçlerinde kullanılan Akademik Kayıt Sistemi (AKSİS), Eğitim Bilgi Sistemi (EBS) ve Personel Bilgi Yönetim Sistemi (PBYS) ile araştırma faaliyetlerinin desteklenmesinde kullanılan AVESİS ve BAPSİS yazılımlarının, kalite güvencesi süreçlerinde kullanılan KALSİS ile ilişkilendirilerek Elektronik Bilgi Yönetim Sistemi (EBYS) sayesinde tüm süreçlerde geçerli standart dokümanların elektronik ortamda kaydedilmesi kurumsal hafızanın korunmasını ve sürdürülebilirliğini güvence altına almaktadır.

8. Kurum paydaşlarının kalite güvencesi sistemine katılımına yönelik uygulamaların sistematik bir şekilde ve birimler bazında yaygınlaştırılması,

Kurumun iç ve dış paydaşlarının kalite güvencesi sistemine katılımının Üniversite geneline yayılımını sağlamak üzere KGBR-2016 sonrası özellikle dış paydaş katılımını öngören Dış Danışma Kurulları Yönergesi yayınlanarak, yılda iki kez toplanmak üzere tüm akademik birimlerin kendi kurullarını oluşturmaları ve toplantı tutanaklarını göndermeleri istenmiştir. Aynı yönergede ayrıca Üniversite'nin de bir Danışma Kurulu oluşturması gerekmekte iken bu kurul 2019-2023 Stratejik Plan Çalışmaları çerçevesinde plana dış paydaş katkısını vermek üzere "paydaş analizi çalışma grubu" oluşturulmuştur.

Diğer yandan dış paydaş olarak mezunların görüşlerinden yararlanmak, ama aynı zamanda onları izlemek amacıyla AMFİSTANBUL adında bir internet erişim platformu oluşturulmuştur. Bu platformdan anketler aracılığı ile görüşlerin alınması da öngörülmüştür. KGBR 2017 sonrası Kurumun Kalite

Koordinatörlüğü tarafından oluşturulan ve uygulanan çok sayıdaki memnuniyet anketleri de Kalite Yönetim Sistemine paydaş katılımını sağlamak üzere kullanılmıştır.

KIDR-2019 ile sunulan kanıtlarda, akademik birimler Birim Dış Danışma Kurullarını yürüttükleri eğitim-öğretim programlarının dış paydaşları ve farklı birimlerden öğretim üyelerinin de katılımı ile oluşturdukları görülmektedir. Ancak yine sunulan kanıtlarda Birim Danışma Kurullarının yapısı, ilgili yönergede bırakılan esneklik nedeniyle oluşturulan kurullarda dış paydaşların belirli bir sayı ve kurumsal temsili sağlama konusunda yeterli bir görüntü oluşturmadığı değerlendirilmiştir. Fakülte ve enstitülerin Birim Danışma Kurulları ile periyodik olarak toplantılar düzenlendiği; eğitim-öğretim, Ar-Ge ve topluma hizmet alanlarında verilen hizmetin kalitesini arttırmaya yönelik olarak görüş alışverişinde bulduklarına ilişkin kanıtlar mevcuttur. Özellikle 2019-2023 Stratejik Planı için oluşturulan “paydaş analizi çalışma grubu” ile daha önce Ağustos 2017’de bir çalıştay gerçekleştirilmiş, odak grubu toplantıları ile iç ve dış paydaşlar listelenerek önem ve etki dereceleri puanlanmış ve bu sistematik çalışma üzerinden paydaş katkısı alınmıştır. Bu çalışmanın Üniversite’nin genel stratejik gelişimine katkı sağlaması çok değerli bulunmuş ve Rektörlüğün kalite güvencesi sistemlerine olan yaklaşımını kanıtlayacak nitelikte olduğu değerlendirilmiştir.

İstanbul Üniversitesi akademik birimlerinde program akreditasyonu bulunan veya hazırlık çalışmaları içinde olunan birimlerinde Dış Danışma Kurulların üyelerinin seçimi ve kapsayıcılığı konusunda Stratejik Plan hazırlanırken yapıldığı şekilde iyileştirmeye açık alanlar olduğu değerlendirilmektedir. Ayrıca Danışma Kurulu toplantılarının yılda iki kez yapılması şartının da gözden geçirilmeye açık olduğu değerlendirilmiştir.

İstanbul Üniversitesi içinde iç paydaşların kalite yönetim sistemine katkısını sağlamak üzere Akademik Personel Memnuniyet Anketi, İdari Personel Memnuniyet Anketi ve Öğrenci Memnuniyet Anketi de yapılmaktadır. Öğrencilerin derslerde kazandığı bilgi, beceri ve yetkinliklerin programın öğretim kazanımları ile ilişkilendirilmesi konusunda ise İstanbul Üniversitesi Akademik Kayıt Sistemi (AKSİS) üzerinden gerçekleştirilen "Ders ve Öğretim Elemanı Değerlendirme Anketi" kullanılmaktadır. Ayrıca öğrencilerin eğitimleri süresince kendilerine atanan akademik danışmanlarını değerlendirmeleri için yine AKSİS üzerinden "Lisans ve Önlisans Danışman Değerlendirme Anketi" ile "Lisansüstü Danışman Değerlendirme Anketi" tanımlandığına ilişkin kanıtlar sunulmuştur. İstanbul Üniversitesi’nin özellikle eğitim-öğretim süreçlerinde paydaş katılımı adına oluşturulan bu araçlardan etkin bir şekilde yararlanması ve önümüzdeki yıllarda bu anlamda elde ettiği süreç iyileştirmeye yönelik iyi örnekleri paylaşması beklenmektedir.

9. İdari personelin alacağı eğitimlere yönelik eğitim ihtiyaç analizlerinin gözden geçirilmesi ve buna bağlı olarak eğitimlerin planlanması,

KGBR-2016’de Üniversite’nin ihtiyaca yönelik olarak belirlediği hizmet içi eğitimlerin tüm birimlerde her seviyede görev yapan çalışanlara ulaşacak şekilde yaygınlaştırılması ve yürütülmeye çalışılan kalite çalışmalarının içselleştirilmesi açısından eğitimlerin etkinliğinin süreç performansı üzerinden takibinin sağlanarak, gerektiğinde tekrar edilebilmesi önerilmiştir.

Bu öneri ile ilişkili olarak, İstanbul Üniversitesi’nde görevli 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununa tâbi personele uygulanacak Hizmet İçi Eğitimin ilkeleri ile planlama ve değerlendirme usul ve esaslarını belirlemek amacıyla İstanbul Üniversitesi Hizmet İçi Eğitim Yönergesi yayınlanmıştır. Yükseköğretim Kurumları Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği ve Devlet Memurları Eğitim Genel Plânı gibi mevzuata ek olarak oluşturulan bu yönerge Üniversite’nin konuya atfettiği önemi ortaya koymaktadır. Yönerge gereğince bir Hizmet İçi Eğitim Kurulu oluşturulmuş ve bu Kurula her yıl yapılacak Hizmet İçi Eğitim etkinliklerinin türü, süresi ve tarihi, okutulacak dersler ile katılacak personel sayısı ve eğitim görevlilerini belirleme görevleri verilmiştir.

Yönergenin uygulanması ile Üniversite’ye bağlı birimlerde görevli idari personelin sunduğu hizmetin verim ve kalitesini yükseltmek, görevleri ile ilgili bilgi ve becerilerini arttırmak, yaptıkları görevlerin öneminin ve hizmete uygunluğunun farkında olmalarını sağlamak, yeni atanan personele “Aday

Memurların Yetiştirilmelerine Dair Genel Yönetmelik” doğrultusunda görevlerini yerine getirilebilmeleri ve üstlendikleri göreve uyum sağlamaları için görev yaptıkları birim amirlerince gerekli oryantasyon eğitimleri verilmektedir. Personel Daire Başkanlığı ve AUZEF işbirliği ile uzaktan eğitim yöntemiyle düzenlenen e-hizmet içi eğitim programları ile Üniversite çalışanlarına, kendi görev/unvanlarına göre mesleki gelişimleri gözeterek hazırlanmış olan eğitim materyallerine E-Hizmet İçi Eğitim Portalı üzerinden asenkron ulaşma imkanı verilmiştir. Bunun yanında, çalışanların kişisel gelişimlerini destekleyici ve entelektüel bilgi birikimlerini arttıracak diğer konular "Eğitim Havuzu" başlığı altında sunulmuş ve bu kapsamda 2019 yılında 68 programda toplam 12.934 katılım ile 142.062 saat e-hizmet içi eğitim verilmiştir. Eğitim alan personele uygulanan anketlerle alınan eğitimin değerlendirilmesi yapılmakta ve programların iyileştirilmesi için bu geri bildirimler de kullanılmaktadır.

2014-2021 arasında verilen tüm eğitimlerin program ve içerik olarak mevcut olduğu söz konusu E-Hizmet İçi Eğitim Portalı İstanbul Üniversitesi'nin geliştirdiği başarılı bir uygulama olarak memnuniyetle değerlendirilmiştir.

10. Çalışanlara ve öğrencilere memnuniyet anketi uygulanmakla birlikte, anket sonuçlarının nasıl değerlendirildiği, kullanıldığı ve iyileştirildiğine ilişkin geri bildirimlerin verilmesi

İstanbul Üniversitesi, kalite yönetim sistemini desteklemek üzere geliştirmiş olduğu KALSİS belge yönetim yazılımı ile Düzeltici ve Önleyici Faaliyet Öneri Formlarının, ISO9001 standardına göre Rektörlük idari teşkilatında yürütülen tüm süreçlerde düzeltme, önleme ve iyileştirme faaliyetleri kapsamında kullanımını sağlamıştır. Eğitim ve araştırma süreçlerini destekleyen AVESİS, BAPSİS ve EBYS gibi yazılımlar üzerinden de KALSİS yazılımına veri sağlanmaktadır. Düzeltici ve Önleyici Faaliyet Öneri Formları ile süreçlerin takip edilmesi pratik hale getirilmiş olup, çalışanlara ve öğrencilere yönelik faaliyetlerin ve hizmetlerin iyileştirilmesinde önemli rol oynadığı değerlendirilmektedir.

Diğer yandan Kalite Koordinatörlüğünün takip ettiği 33 farklı memnuniyet anketi belirlenmiş olup, bunların sonuçları değerlendirilmekte ve ilgili birimlerde olduğu kadar merkezi olarak Kalite Koordinatörlüğü tarafından da takip edilmektedir. Söz konusu anketlerin Stratejik Plan hazırlık ve yıllık izleme ve gözden geçirmelerinde de kullanıldığı görülmektedir. Özellikle Stratejik Plan İzleme sonuçları Strateji Daire Başkanlığınca planın uygulanmasından sorumlu birimlere düzeltici önlemler için tebliğ edilmektedir.

Anket uygulamaları ile geri bildirim alma, değerlendirme ve iyileştirme gayretlerinde İstanbul Üniversitesi'nin elde ettiği kazanımlar memnuniyetle karşılanmıştır.

EĞİTİM VE ÖĞRETİM

1. Dış paydaşlarına, eğitim programları bazında sistematik ve yaygın bir danışma kurulu yapılanmasıyla erişerek, Üniversite'nin paydaşları için değer yaratma gücünün daha çok hissettirilmesi,

2016 KGBR'de "Kalite Komisyonu'nun çalışmalarına ve/veya Üniversite'nin diğer ihtiyaç duyduğu süreçlere dış paydaşların ne şekilde katkı sağlayacağı, henüz yeni yayımlanmış olan "İ.Ü. Dış Danışma Kurulları Yönergesi" ile belirlendiği" tespiti yapılmış ve bu yönergenin uygulanması sonrasında, sürecin etkinliğinin takibi" önerilmiştir.

Üniversitenin YÖKAK dış değerlendirme süreci sonrası "İ.Ü. Dış Danışma Kurulları Yönergesi"ni yayımladığı; rektörlüğün Danışma Kurulu ve Birim Danışma Kurullarının oluşturulması ve düzenli toplanması sürecini koordine ettiği, resmi yazışmalar ve toplantı tutanakları ile tespit edilmiştir.

Danışma kurullarının görüşlerinin dikkate alındığına dair örnekler olmakla birlikte tüm Birim Danışma Kurullarında dış paydaşlara daha çok yer verilmesi ve ilgili birim kurullarında dış paydaş görüşlerinin misyon ve vizyon doğrultusunda değerlendirmeye alınması önerilir. Program değerlendirme süreç tanımlarında (Ör. Müfredat Güncelleme ve Değişiklikleri Kılavuzu), iş akış şemalarında iç/dış paydaşların katkısının açıkça belirtilmesi yararlı olacaktır.

2. Eğitim programlarındaki öğrenci kazanımlarının derslerde verilen bilgi ve becerilerle ilişkisini tanımlayan matrislerin oluşturulması,

Üniversitenin web sayfasında Eğitim Bilgi Sistemi ara yüzünde üniversite eğitim programları bilgi paketinin yer aldığı ve ön lisans, lisans yüksek lisans ve doktora düzeyinde genel bilgiler, amaç hedefler, öğrenme kazanımları, mezuniyet koşulları, ders programı, program yeterliklerinin ana başlık olarak düzenlendiği görülmüştür. Hazırlanan bilgi paketi formatının amaca uygun olduğu paydaşlar açısından gerekli bilgi başlıklarını içerdiği görülmektedir.

AUZEF ve ön lisans programlarında bu başlıklar altında eksikler bulunduğu, örgün lisans programlarının önemli bir kısmında bilgi paketlerinin tamamlandığı, bir kısmının ise alt alta mükerrer giriş nedeniyle boş görüldüğü gözlenmiştir. Toplam 19 Fakülte ve yüksekokuldan 9'unun örgün lisans programlarının bilgi paketlerinin tamamlanmış olduğu, 3 fakültenin bilgi paketlerinin açılmadığı, 6 fakültenin bazı programlarının yeterliklerinin tamamlanmadığı gözlenmiştir. İktisat, İşletme ve Siyasal Bilgiler Fakülteleri bünyesinde ayrı ayrı İşletme Lisans programları olması planlama ve sürdürülebilirlik açısından gözden geçirilmesi gereken bir konu olarak değerlendirilmiştir. Bu üç programın sadece birinde program yeterlikleri tanımlanmamıştır. Siyasal Bilgiler Fakültesindeki programın 1999 yılında kapatıldığı ancak ortak fakülte programının bir parçası olarak 2006 yılında tekrar açıldığı bildirilmektedir.

Üniversitenin toplam 13 enstitüsünden 9'u altında verilmekte olan yüksek lisans ve doktora programları EBS sayfasında yer almaktadır. Üç enstitünün (Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi, Deniz Bilimleri ve İşletmeciliği Enstitüsü, Havacılık Psikolojileri Araştırma Enstitüsü) verileri EBS web sayfasına üniversitenin planladığı şekilde girilmiştir. Dört enstitüye ait bilgiye ise EBS sayfasından ulaşılamamıştır; Onkoloji Enstitüsü, Muhasebe Enstitüsü, İşletme İktisadi Enstitüsü ve Aziz Sancar Deneysel Tıp Enstitüsü programlarına sadece kendi web sayfalarından erişilmekte olup burada yer alan bilgi paketlerinde de eksiklikler bulunmaktadır.

EBS sayfasında yer alan Çocuk Sağlığı, Kardiyoloji ve Türkiyat Araştırmaları Enstitülerinde de benzer şekilde veriler yüklenmemiş olup web sayfalarından ders bilgi paketleri ile ilgili kısıtlı bilgiye ulaşılmaktadır. Ayrıca Lisans programlarında olduğu gibi bazı lisansüstü programlar için mükerrer giriş yapıldığı gözlenmiştir.

Özetle tüm programların program yeterliklerinin tamamlanamadığı ve EBS sayfasında yayınlanamadığı, ayrıca bilgi paketleri içeriği incelendiğinde tamamlanmış olanlarda da yeterliklerin TYYÇ ile

ilişkilendirilmediği gözlenmiştir. Ayrıca programlarda dersin bilişsel (Bloom) seviyesini açıkça belirten ders kazanımları ile program çıktıları eşleştirilmiş, ilan edilmiş ve eğitim öğretimle ilgili uygulamalara yansıtılmış olması beklenirken, akredite olmayan fakültelerde bu eşleştirmenin bulunduğu tespit edilememiştir.

Bazı programlar için hazırlanmış olan bilgi paketlerinin tüm program için hazırlanması, tamamlanması, güncellenmesi ve tüm programlar için program yeterliklerinin TYYÇ ile matris yöntemi veya uygun bir yöntemle ilişkilendirilmesi önerilir. Ayrıca ders kazanımlarında dersin bilişsel seviyesinin gösterilmesi ve ders kazanımları ile program çıktılarının akredite olmayan programlarda da ilişkilendirilmesi önerilir.

Üniversitenin bir Eğitim Koordinatörlüğü mevcut olup 2014 yılı yönergesi 2019 yılında yenilenmiştir. Ancak Eğitim Koordinatörlüğüne ait bir web sayfasının bulunamadığından, faaliyetleri ile ilgili yeterli kanıt izlenememiştir. Eğitim Koordinatörlüğü görev tanımlarının genişletilerek, bilgi paketlerinin hazırlanması konusunda akademik birimlere destek verilmesi, içeriklerinin uygunluğunun kontrol edilmesi, öğrenme çıktılarına ulaşıldığının garanti altına alınması konusunda birimlere destek verilmesi gibi görevler de bu komisyonun görevleri arasına alınabilir.

3. Dersler ve özellikle staj veya uygulamalara ait AKTS kredilerinin gerçekçi bir şekilde tanımlanması veya güncellenmesi,

Üniversite, YÖKAK Dış Değerlendirme süreci öncesinde mevcut programlarının bir kısmına ait AKTS kredilerini belirlemiş ve bilgi paketinde yayınlamıştır. KGBR-2016 dikkate alınarak AKTS kredileri için anketlerle yaygın şekilde öğrenci görüşü alındığı gözlenmiştir. Üniversite'nin özellikle anketlerin yaygın olarak uygulanması, verilerin toplanarak değerlendirilmesi konusunda önemli bir yol aldığı gözlenmiştir. Bu anketler sonucu öğrencilerin AKTS ile ilgili görüşlerinin ilgili kurullarda dikkate alındığı ve program güncelleme çalışmalarına katıldığına dair akredite programları olan Tıp Fakültesi, Fen Fakültesi örnekleri mevcuttur.

İÜ Stratejik Planında öğrenci merkezli eğitim öğretim başlığı altında paydaş katkısı ön plana çıkarılmışken, öğrenci AKTS görüşlerinin ISO 9001 çerçevesinde oluşturulan "Müfredat İşlemleri Süreci" gibi süreç tanımlarının içerisine alınarak program değerlendirme çalışmaları kapsamında ilgili alanda varsa ulusal çekirdek program veya akreditasyon standartları ile değerlendirilmesi ve tüm eğitim programlarına uygun şekilde yansıtıldığının garanti altına alınması önerilir.

4. Öğrencilerin iç paydaş olarak kalite iyileştirme süreçlerine ve akademik kurullara daha yaygın ve aktif rol alarak katılmasının teşvik edilmesi,

Öğrencilerin iç paydaş olarak kalite iyileştirme süreçlerine katılımları geri bildirimler yolu ile pasif olarak gerçekleşmektedir. Öğrenci görüş ve geri bildirimleri KALSİS, EBS, AKSİS bilgi teknolojileri üzerinden ve AUZEF Çözüm Merkezinden düzenli olarak alınmaktadır. KİDR'de geri bildirimlerin her akademik yılın sonunda müfredat değerlendirme kapsamında birim akademik kurullarında incelendiği belirtilmiş olup, akredite olan Tıp Fakültesi ve henüz akredite olmamış İktisat Fakültesi örnekleri verilmiştir. Tıp Fakültesinde öğrenci geri bildirim ve şikayetlerinin "Düzeltilici Önleyici Faaliyet Formları" üzerinden değerlendirildiği, iyileştirme çalışmalarının raporlandığı tespit edilmiştir.

Öğrencilerin süreçlere aktif katılımına verilebilecek Kalite Kurulu örneğinde, Kurul üyesi bir öğrenci temsilcisi bulunmakta olup, kalite süreçlerine doğrudan katıldığı anlaşılmaktadır. Ayrıca üniversite ve fakülte kurullarına öğrenci temsilcisi katılımını doğrulayan bazı kanıtlar gözlenmiştir.

Stratejik Plan hazırlanması sürecinde öğrenciler önemli bir iç paydaş olarak belirlenmiş, önem ve etki derecesi yüksek olarak tanımlanmış; anketler aracılığı ile görüş alınmasının ötesinde SP Öğrenci Merkezli Eğitim Öğretimin Uluslararası Standartlara taşınması grubunda öğrenci temsilcine de yer verildiği gözlenmiştir.

Bu mekanizmalara ek olarak üniversitenin bazı bölümlerinde olduğu gibi öğrencilerin akademik ve idari

yöneticilere doğrudan ulaşmasını sağlayacak gün ve etkinlikler düzenlenmesi, odak grup görüşmeleri vb. şeklinde örneklerin yaygınlaştırılması önerilir.

Ayrıca öğrencilerin idari ve akademik süreçlere aktif katılımlarını sağlamak amacıyla fakülte kurulu, eğitim komisyonu gibi birim akademik kurullarına düzenli şekilde davet edilmeleri ve önerilerinin ne şekilde değerlendirildiğinin belgelenmesi önerilir.

5. Eğitim programlarında öğretim elemanı başına düşen hedef öğrenci sayısının aşılmaması için önlemler alınması,

İstanbul Üniversitesi, eğitim programlarında öğretim elemanı başına düşen hedef öğrenci sayısının yüksekliğini risk olarak görmüş ve bu nedenle Stratejik Planında hedefler belirlemiştir. 2019-1 dönem SP Ara Değerlendirme Raporunda bazı programlardaki marjinal iyileşmelerle bu hedeflerden bir kısmına ulaşıldığı ancak Üniversite'nin 2018'deki bölünme süreci nedeniyle tüm hedeflere ulaşılamadığı belirtilmiştir.

Fiziki yapının iyileştirilmesi (SP Hedef H1.2) başlığında öğrencilerin eğitim ve yaşam kalitelerini artıracak tesislerin zenginleştirilmesi planlanmıştır. Bu gösterge bağlamında 2019 yılında binaların depreme dayanıklı ve engelli dostu hale getirilmesi çalışmaları yürütülmüştür.

Eğitim ve öğretim altyapılarının geliştirilmesi ve izleme süreçlerinin oluşturulması başlığını taşıyan Hedef A2.3'te öğrenci kontenjanlarının artması ve artan öğrenci sayıları karşısında laboratuvar ve alt yapının yetersiz kalması sorun olarak tespit edilmiş ve buna yönelik tedbirler planlanmıştır. Laboratuvar iyileştirilmelerinde ise Üniversite'nin bölünme süreci nedeniyle hedefe ulaşılamadığı, ancak dijital eğitim öğretim materyali sayısının artırılması konusunda hedefe ulaşıldığı bildirilmiştir.

Öğrenci merkezli eğitim - araştırma modellerinin oluşturulması ve desteklenmesi konusundaki Hedef H2.4 başlığı altında ise iç ve dış kaynaklı projelerde yer alan öğrenci sayısı, öğrenci tarafından yapılan yayın, patent, ürün sayısı ve öğrenciler tarafından düzenlenen bilimsel toplantı sayısı başlıklarının tamamında 2019 yılı SP değerlendirme raporunda hedefe ulaşıldığı gözlenmiştir.

Hedef H2.5 olarak belirtilen eğitim öğretimi destekleyecek ve öğrencilerin kişisel gelişimine katkıda bulunacak sosyal, kültürel, mesleki faaliyetlerin desteklenmesi başlığında öğrenci sayılarının artışı karşısında kampüslerde kültürel ve sosyal alanların ve kariyer danışmanlık faaliyetlerinin yetersiz kaldığı tespiti yapılmışken, ilk altı aylık değerlendirmede bu hedefe ulaşıldığı veya yaklaşıldığı yorumu yapılmıştır.

Bölünme sonrası yeni kurulan akademik birimler ve diğer birimlerde, farklı nedenlerle kontenjanlarda ortaya çıkan sayısal artışın, mevcut altyapı imkanları ve akademik personel sayıları ile uyumlu ve öğrenci odaklı eğitim açısından kabul edilebilir oranlarda tutulması için Üniversite'nin SP hedefleri doğrultusunda kararlı bir duruşla çalışmalarını sürdürmesi beklenmektedir.

6. Derslerde kazanılan bilgi, beceri ve yetkinlikleri, programın öğrenim kazanımları ile ilişkilendiren bir ölçme ve değerlendirme sisteminin geliştirilmesi,

KİDR-2019'da derslerde kazanılan bilgi, beceri ve yetkinlikleri, programın öğrenim kazanımları ile ilişkilendiren bir ölçme ve değerlendirme sisteminin bulunduğu belirtilmektedir. Akredite programlardaki standart gereği böyle bir sistemin kullanılma olasılığı bulunmakla birlikte, derslerde kazanılan bilgi, beceri ve yetkinlikleri, programların öğrenim kazanımları ile ilişkilendiren açıkça tanımlanmış bir ölçme ve değerlendirme sistemi bulunduğu dair kanıta ulaşamamıştır.

Öğrenme hedeflerine ulaşıldığının garanti altına alınması açısından da önemli olan bu konunun bütüncül ölçme değerlendirme sistemi içerisinde tüm üniversiteye yaygınlaştırılacak şekilde değerlendirilmesi iyileştirmeye açık bir yan olarak değerlendirilmiştir. Stratejik Planın öğrenci merkezli eğitim öğretim başlığı altında ölçme değerlendirme matrislerinin oluşturulması konusunun dikkate

alınması; akredite olmayan programlarda derslerde kazanılan bilgi, beceri ve yetkinliklerin, programın öğrenim kazanımları ile ilişkilendiren ölçme değerlendirme sistemi ile desteklenmesi; İÜ Eğitim Koordinatörlüğünün ölçme değerlendirme konusunda da destek verecek şekilde yapılandırılması önerilir.

7. Öğrenci İşleri Bilgi Sistemi'ne eklenebilecek bir performans izleme aracı ile akademik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinin, öğrenci başarısı için daha etkin ve yaygın kullanımının sağlanması,

İstanbul Üniversitesi, öğrencilerine psikolojik rehberlik ve sağlık hizmeti gibi destek hizmetlerini, Rehberlik Danışmanlık ve Sosyal Destek Birimi ile Mediko Sosyal Merkezi olmak üzere iki merkez üzerinden sunmaktadır. Her iki alanda Tıp Fakültesi Hastanesinin destek verebileceği düşünülse de öğrenci sayıları dikkate alındığında tam zamanlı psikolog sayısının yeterliliği gözden geçirilebilir.

Üniversitenin KGBR-2016 geri bildirimini doğrultusunda hareket ettiği, psikolojik destek hizmetinin öğrenci özelinin danışman ve öğrenci arasında kalabilmesi ve hizmet sürecinin daha nizami şekilde kayıt altına alınabilir ve raporlanabilir olmasını hedeflediği gözlenmiştir. Konunun Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı (SKSDB) ve Bilgi İşlem Daire Başkanlığı'nın birlikte yürüttüğü çalışmalar neticesinde yeniden planlandığı, bu amaçla "Psikolojik Destek Online Randevu Sistemi"nin geliştirildiği ve randevuların AKSİS üzerinden alınabilmesinin sağlandığı görülmektedir.

Bu hizmet süreci kapsamında psikologların, öğrencilerin kimliği gizli kalmak kaydıyla, aylık olarak SKSDB'ye sunduğu faaliyet raporları neticesinde, öğrencilerin danışma gerekçelerinin yoğunlaştığı konuların tespit edildiği bildirilmiş, ancak bu konuda herhangi bir kanıt görülememiştir. Burada tespit edilen konular üzerine tüm öğrencilere, idari ve akademik personele yönelik bilgilendirici nitelikte söyleşiler planlandığı ve bu doğrultuda Psikoloji Söyleşileri üst başlığıyla eğitim-öğretimin devam ettiği tüm aylar boyunca farklı alt konu başlıklarıyla dokuz söyleşi gerçekleştirildiği gözlenmiştir.

Stratejik Planın H2.5 başlığı altındaki hedefte psikolojik danışmanlık ve kariyer danışmanlığı hizmetlerine yer verilmekle birlikte akademik danışmanlık için hedef belirlenmediği gözlenmiştir. SP'da ayrı bir hedef belirlenmemiş olmakla birlikte KGBR-2016 sonrası öğrenciler için online akademik danışmanlık hizmeti değerlendirme anketleri hazırlanarak kullanılmaya başlandığı gözlenmiştir. Ayrıca AKSİS üzerinden akademik danışman atanmakta ve "Öğrenci Değerlendirme Formu" aracılığıyla değerlendirilmektedir.

YÖKAK dış değerlendirme süreci sonrasında Üniversite'nin rehberlik danışmanlık faaliyetleri ile ilgili önemli kazanımlar elde ettiği, bu kazanımların akademik danışmanlık süreçleri ile ilgili çevrimlerin kapatılması sırasında öğrenci başarı durumunun da bireysel olarak takip edilerek desteklenmesi ve akademik, psikolojik ve kariyer danışmanlık süreçlerin koordineli planlanması önerilir.

8. Öğrenci İşleri Bilgi Sistemi ile Akademik Kayıt Sistemi'ni eğitim programlarının sürekli iyileştirme süreçlerinde kullanılmasının sağlanması

KGBR-2016'daki EBS ve AKSİS bilgilerinin eğitim programları sürekli iyileştirme süreçlerinde kullanılması önerisinin dikkate alındığı, AKTS geri bildirimleri ve diğer geri bildirimlerin sistem üzerinden alınarak, iyileştirme süreçlerinde kullanıldığı ve EBS sistemine aktarıldığı Fen Fakültesi, İktisat Fakültesi ve Tıp Fakültesi örneklerinde gözlenmiştir.

Anket vb. niteliksel geri bildirimler dışında öğrencilerin derslerdeki ölçme ve değerlendirme sonucu ulaştıkları niceliksel başarı bilgilerinin de EBS ve AKSİS sisteminde program öğrenim çıktılarına ulaştırılması bağlamında değerlendirilmesi önerilir.

İÜ Eğitim Koordinatörlüğünün eğitim süreçlerinde destek yapı olarak önemli bir görev üstlenebileceği düşünülmektedir. Eğitim Koordinatörlüğünün program tasarımı, program değerlendirme ve ölçme değerlendirme konularında süreçlerin planlanması, koordinasyonu, kontrolü açısından Kalite Kurulu ile eşgüdüm içinde etkin rol alabilecek şekilde yapılandırılması önerilir.

ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME

1. Araştırma faaliyetlerinin izlenmesinde kullanılan ölçme, değerlendirme ve iyileştirme çevriminin kapatılmasının sağlanması, izleme faaliyetlerinin değerlendirilmesine ilişkin birimlere geri bildirimlerin verilmesi,

İstanbul Üniversitesi'nde araştırma faaliyetleri başlıca Akademik Veri Yönetim Sistemi (AVESİS) kullanılarak düzenli olarak izlenmekte, ölçülmekte ve değerlendirilmektedir. Buna ek olarak, kurum iç kaynakları ile geliştirilen Proje Süreçleri Yönetim Sistemi (BAPSİS), Klinik Araştırmalar Veri Tabanı (KAV), Dış Kaynaklı Proje Süreçleri Yönetim Sistemi (DAPSİS), Araştırma Laboratuvarları Bilgi Sistemi (ARLAB), Çok Disiplinli Proje Platformu, Stratejik Bilgi Yönetim Sistemi (SBYS) ve Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi (KAYS) gibi sistemler kullanılmaktadır. Bunlardan özellikle Stratejik Plan göstergelerinin izlenmesi, ölçülmesi, değerlendirilmesi, birimlere geri bildirimlerin verilmesi ve iyileştirme çevriminin kapatılmasına yönelik altyapısı ile SBYS örnek gösterilebilecek bir uygulama olarak değerlendirilmiştir. Ayrıca, bu uygulamayı destekleyecek şekilde ISO9001 KYS süreçleri de tanımlanmıştır.

Ancak, SBYS'de birimler bazında amaç, hedef ve performans raporlarının oluşturulmamasının veya tutarsızlıklar göstermesinin birimlere araştırma performansları ile ilgili sağlıklı geri bildirimlerin yapılmasını güçleştireceği değerlendirilmiştir. Gerek stratejik plan izleme ve değerlendirme faaliyetlerinin gerekse birimlere geri bildirimlerin başarısı yönünden bahsi geçen eksikliklerin giderilmesinin iyileştirmeye açık bir alan olduğu değerlendirilmiştir.

Üniversite'nin araştırma-geliştirme performansını izlemek üzere dış göstergeler ve kanıtlar (Ranking sistemleri-QS, Times Higher Education URAP, Girişimci ve Yenilikçi Üniversite Endeksi vb. göstergeler) düzenli izlenmektedir. Üniversite araştırma performansını YÖK Üniversite İzleme ve Değerlendirme çalışmaları kapsamında da izlemekte ve değerlendirmektedir. İstanbul Üniversitesi uluslararası yayınevini (IU Press) faaliyete geçmesinden kısa süre sonra kurumsal araştırma performansına yaptığı olumlu etki memnuniyet verici bulunmuş, bu etkinin artarak devam edeceği değerlendirilmiştir.

İstanbul Üniversitesi Bilim ve Araştırma Politikaları Kurulunun oluşturulması, başkan ve üyelerinin 2019 yılı Mart ayında belirlenmesi önemli bulunmuştur. Kurul faaliyetlerinin artarak devam etmesinin Üniversite'nin araştırma faaliyetlerinin koordinasyonuna katkı sağlayacağına inanılmaktadır.

İstanbul Üniversitesi'nin Avrupa Nükleer Araştırma Merkezi'nde (CERN) araştırma faaliyetleri yürüten Kompakt Müon Selenoid (CMS) deneyine 2020 yılında "tam üye" statüsünde kabul edilmesi, etki faktörü yüksek dergilerde Kurum künyeli yayın sayısı ve atıf sayılarının ani artışına büyük katkı sağlamıştır. CERN'de fizik araştırmalarının yanı sıra birçok alanda uluslararası ortaklı çalışmalara devam ediliyor olması nedeni ile bahsi geçen üyelik, önümüzdeki yıllarda Kurumun araştırma performansını olumlu etkileyecek bir gelişme olarak değerlendirilmiştir.

2. Üniversite dışı fon kaynaklarını artıracak politikaları hayata geçirmesi ve/veya güçlendirmesi,

İstanbul Üniversitesi'nin 2016 yılı Kurumsal Dış Değerlendirme süreci sonrasında, Üniversite dışı fon kaynaklarını artırıcı politikaların hayata geçirilmesi ve güçlendirilmesi konusunda önemli atılımlar yaptığı gözlenmiştir. Kurumun bilimsel faaliyet ve araştırmalarındaki etkinlik ve verimliliğinin artırılması ve koordinasyon içinde yürütülmesine yönelik politikaların belirlenmesi ve uygulanması amacıyla İstanbul Üniversitesi Bilim ve Araştırma Politikaları Kurulu oluşturulmuş ve Kurulun yapısı, çalışma şekli ve görevlerine ilişkin usul ve esasları düzenlenmiştir. Böylece, BAP, TTM, AB ve Uluslararası Projeler Ofisi, TTO, Teknokent, ve İstanbul Üniversitesi Kamu Üniversite Sanayi İşbirliği Birimi'nden (KÜSİ) oluşan araştırma destek birimleri ile Danışma Kurulunun koordinasyonu sağlanmaya çalışılmıştır. Bahsi geçen araştırma destek birimlerinin her biri Kurum genelinde dış kaynak kullanımına yönelik farkındalığı arttırmak ve proje yazımına yönelik bilgi seviyesini yükseltmek amacıyla proje yazma ve danışmanlık hizmetleri sunmakta ve etkinlikler gerçekleştirmektedir.

Bu hizmet ve etkinliklerin eşgüdümünün sağlanması, kurum paydaşlarının ihtiyaç ve talepleri doğrultusunda planlanması, gerçekleştirilmesi ve etkinliklerinin değerlendirilmesinin iyileştirmeye açık bir alan olduğu söylenebilir.

Kurumda, dış kaynaklı proje sayısının artırılması 2019-2023 Stratejik Planı hedeflerinden birisi olarak belirlenmiş ve bu hedefe ilişkin performans göstergeleri tanımlanarak düzenli olarak değerlendirilmeye başlanmıştır. 2019- 2023 Stratejik Planı 2019 Yılı Değerlendirme Raporunda bahsi geçen performans göstergesi hedef değerlerine ulaşılmış olması memnuniyetle karşılanmış olmakla birlikte, dış kaynakların kullanımı ile ilgili imkân, destek, teşvik ve hibelerin sürekli arttığı günümüz koşullarında ilgili performans göstergesi hedeflerinin Üniversite'nin güçlü araştırma kapasitesini yansıtmakta yetersiz kalabileceği değerlendirilmiştir.

Üniversite'de dış kaynaklı fonlardan daha fazla yararlanmak ve çıktıları izlemek için etkin işleyen kurumsal yapılar tesis edilmiştir. Araştırma bütçesinin bütünlük izleme ve yönetimi AVESİS sistemi kullanılarak gerçekleştirilmektedir. Proje sonuçları her üç ayda bir değerlendirilmektedir. Araştırma bütçesinin izlenmesi ve yönetiminde İstanbul Üniversitesi BAP ve Kalkınma Bakanlığı Projeleri için BAPSİS, İstanbul Kalkınma Ajansı için KAYS, Klinik Araştırmalar Mükemmeliyet Uygulama ve Araştırma Merkezi için KAV sistemleri kullanılmaktadır. Bu yazılımlar araştırma bütçe yönetiminin proje düzeyinde planlanması ve izlenmesinde kullanılmaktadır. Kurumda, Dış Kaynaklı Proje Süreçleri Yönetim Sistemi (DAPSİS) yoluyla dış destekli projeler tüm ayrıntıları ile izlenmekte ve kamuoyu ile paylaşılmaktadır.

İstanbul Üniversitesi, Akademik Yükseltme ve Atama Kriterlerine eklediği dış kaynaklı ulusal veya uluslararası projelerde yer alma ölçütü ile Kurum dışı araştırma kaynaklarının artırılmasını amaçlamaktadır. Bu amaçla, işbirliği yapılacak kurum veya kuruluşların da projeye fon desteği sağlamasının esas alındığı "Kurum Dışı Ortak Katımlı Araştırma Projesi (KUDOP)" desteği başarılı bir uygulama olarak değerlendirilmiştir. Güncel olarak, CEOTEKMER Girişim Evi Teknoloji Geliştirme Merkezi için KOSGEB ile işbirliğine gidilmesi Kurum dışı araştırma fon kaynaklarını artırılmasına olumlu bir örnek teşkil etmektedir.

3. UYGAR Merkezlerin eğitim-öğretim birimleriyle ortak yürüttükleri projelerin nitelik ve niceliğinin artırılmasına yönelik politikaları geliştirerek sürdürmesi,

Rektörlüğe bağlı UYGAR merkezlerinden üç tanesi, enstitülerle bağlantılı olarak lisansüstü eğitim öğretim faaliyetlerine de katkı vermektedir. Gerek fakültelere bağlı gerekse rektörlüğe bağlı araştırma merkezlerinin çıkardığı dergiler bulunmakta olup, bu dergiler IU Press Dergipark üzerinden yayınlanmaktadır.

Araştırma merkezlerinin lisans ve lisansüstü eğitim programlarına katkı vermesi, hem merkez imkanlarından eğitim sürecindeki öğrencileri yararlandırması, hem de araştırma ürünü olan yeni çalışmaların eğitim programına entegrasyonunun sağlanması açısından Bilim ve Araştırma Politikaları Kurulu koordinasyonunda faaliyetlerin artarak sürmesi ve bu merkezlerin yayınladığı dergilerin bir planlama çerçevesinde artırılarak, uluslararası indekslere girmeleri için çalışma yapılmasının iyileştirmeye açık alanlar olduğu değerlendirilmektedir.

4. UYGAR Merkezlerin aktif olarak faaliyet göstermesini sağlayacak yönetsel organizasyonun sağlanması,

İstanbul Üniversitesi'nde Rektörlüğe bağlı 52, Tıp Fakültesine bağlı 2, Hukuk Fakültesine bağlı 6, Edebiyat Fakültesine bağlı 8, İktisat Fakültesine bağlı 11 olmak üzere toplam 79 merkez bulunmaktadır. Her biri önemli alanlarda faaliyet göstermek üzere planlanmış bu merkezler aşağıda kısaca değerlendirilmiştir:

Bu merkezlerden Hukuk fakültesine bağlı olanların ilgili Fakülte sayfasında sadece kuruluş amaçları ve merkez kadrosunu içeren bilgi bulunmaktadır. Bunlardan sadece Avrupa Hukuku Araştırma ve

Uygulama Merkezinin Fakülteye bağlı faaliyet göstermesi yönünde yönetmeliğinin Resmi Gazetede yayınlandığı görülmektedir. Diğerlerinin yönetmeliği bulunmamaktadır. Ceza Hukuku ve Kriminoloji Araştırma Uygulama Merkezinin ise ayrı web sayfası bulunmakta ve Ceza Hukuku ve Kriminoloji dergisini çıkarmaktadır.

Edebiyat Fakültesi bünyesinde bulunan merkezlerin bazı bilgilerine Fakülte sayfasından erişilebilmektedir. Ancak yönetmelikleri bulunmamıştır. Fakülte'deki İslam Araştırmaları Merkezi yanında Rektörlüğe bağlı İslam Araştırmaları Uygulamaları Merkezi de ayrıca kurulmuştur. Yine aynı Fakülteye bağlı Güneydoğu Avrupa Araştırmaları Merkezi faaliyet alanında (Enez Bölgesi) faaliyet gösteren Rektörlüğe bağlı Enez Bölgesi Araştırma Merkezi kurulmuştur.

İktisat Fakültesine bağlı merkezler hakkında web sayfasında yine çoğunlukla bilgi bulunmamaktadır. Yönetmeliklerine de erişilemeyen bu merkezlerden Fakülte web sayfasında sadece İstatistik Araştırmaları Merkezi (1952) ile ilgili kısa bir bilgi bulunmakta olup, Rektörlüğe bağlı ayrı bir İstatistik Araştırma ve Uygulama Merkezi burada da gözlenmiştir.

Tıp Fakültesine bağlı tarihi önemi olan iki merkezin web sayfasına ulaşılamamıştır. Ancak her iki merkezin laboratuvarlar web sayfasında mevcudiyeti doğrulanmaktadır.

Rektörlüğe bağlı merkezler içinde web sayfası bulunmayan veya web sayfasında sadece merkez müdürü bulunan merkezler yer almaktadır. Uzaktan Eğitim Uygulama Araştırma Merkezi ise doğrudan Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi web sayfasına bağlanmakta olup, bu merkezin 2009 tarihli yönetmeliğinde ilgili Fakülteye bağlı olarak kurulduğundan bahsedilmemektedir.

Rektörlüğe bağlı merkezlerin web sayfalarında mevcut diğer bilgiler yanında, genelde danışma kurulu bilgisi bulunmadığı; yaklaşık yarısında yapmış oldukları faaliyetler konusunda bilgi bulunmakta olduğu, ancak bunların da çoğunlukla güncel olmayan faaliyet raporları şeklinde olduğu gözlenmiştir.

Sosyal bilimler alanında faaliyet gösteren araştırma ve uygulama merkezlerinin bir araya getirildiği "Sosyal Bilimler Araştırma Kompleksi Projesi" ile, birbirine yakın faaliyet alanlarına sahip ve sinerji yaratma potansiyeli taşıyan merkezlere kütüphane, derslik, konferans ve toplantı salonları gibi imkanlar sağlanmıştır. Bu yaklaşım kaynakların etkin kullanılması ile araştırma ve uygulama merkezlerinin desteklenmesi açısından olumlu bulunmuştur.

Çok sayıda ve çoğu da etkin olmayan uygulama araştırma merkezi bulunan İstanbul Üniversitesi'nin köklü geçmişi ve ülkenin ihtiyaçları doğrultusunda merkezlerini yeniden yapılandırması, stratejik önceliklere uygun olarak aktif olmayan merkezlerini birleştirmesi veya güncellemesi önerilir.

Yönetim kadrosunun bazı merkezlerde tek disiplinli olduğu gözlenmiş olup, bu merkezlerde disiplinler arası yönetim yapısı planlanması ve danışma kurulu oluşturulması yararlı olacaktır. Bazı merkezlere uygulanan ISO9001 KYS süreç tanımlarının etkin bir şekilde yaygınlaştırılması, kalite ile ilgili iş akış şemaları ve prosedürlerinin tüm merkezlere yaygınlaştırılması önerilir.

Tüm merkezlerin oluşturulan standart web sayfası şablonu üzerinden eksiklerini tamamlamaları, faaliyetlerini güncel olarak yayınlamaları ve yıllık faaliyet raporlarını web sayfalarından duyurmaları; mevzuatlarını oluşturmaları; ayrıca gerekli tedbirlerin alınması ve düzenlemelerin yapılabilmesi açısından faaliyet raporları üzerinden Rektörlük tarafından sürekli takip edilmeleri iyileştirmeye açık yan olarak değerlendirilmiştir.

5. Patent desteğine ilişkin çabaların, patentlerin ürüne dönüşmesi açısından da devam etmesi,

İstanbul Üniversitesi, ekonomik ve sosyal değerlere dönüşen girişimcilik ve yenilikçilik faaliyet ve projelerinin artırılması stratejik amacı kapsamında patent, faydalı model ve endüstriyel tasarım kapsamında başvuru, tescilleme ve lisanslama sayısının artırılmasını hedeflemektedir. Kurumun 2019-2023 Stratejik Planında konu ile ilgili çok sayıda performans göstergesi tanımlanması ve bu performans

göstergelerini düzenli değerlendirmesi Kurumun patent desteğine ve patentlerin ürüne dönüşmesine ilişkin kararlılığına işaret etmektedir.

Patent, faydalı model ve endüstriyel tasarımların başvuru, tescilleme, lisanslama ve ürüne dönüşmesi konusunda kurumsal yapının oluşturulduğu gözlenmiştir. Teknoloji Transfer Uygulama ve Araştırma Merkezi (TTM), Teknoloji Transfer Ofisi (TTO), Bilimsel Araştırma Projeleri Birimi (BAP) ve Avrupa Birliği ve Uluslararası Projeler Ofisinin faaliyet ve hizmetleri ile kurum paydaşları desteklenmekte ve teşvik edilmektedir.

İÜ Teknoloji Transfer Uygulama ve Araştırma Merkezi dış kaynaklı projelerin daha fazla alınması, bu projelere başvuru sayısının yükseltilmesi, bu projelerin takibi gibi proje ve araştırma işlemleri yanında, fikri ve sınai mülkiyet hakları konusunda destek sağlamaktadır. Merkezin ulusal ve uluslararası patent başvuru ve takip hizmetleri sunması ve patentlerin tüm masraflarının Kurum tarafından karşılanması araştırmacıların desteklenmesi bakımından önemli bulunmuştur. Ayrıca, TTM bünyesinde İstanbul Kalkınma Ajansı'nın destekleriyle kurulan, teknolojik altyapıya sahip 3 Boyutlu Tıbbi ve Endüstriyel Tasarım Laboratuvarı TETlab'ın ve TETlab fikir Fabrikasının yapay zekâ, giyilebilir teknolojiler, medikal cihazlara yönelik çok sayıda patent, faydalı model başvurusu yapmış olması, şirket kurulumları ve proje yazımlarına destek vermesi memnuniyetle karşılanmıştır.

KİDR-2019'da daha çok patentin ticari ürüne dönüştürülmesi gereğini iyileştirmeye açık yönü olarak belirlemiş olan İstanbul Üniversitesi'nin Akademik Yükseltme ve Atama Kriterlerinde Fikri ve Sınai Mülkiyet Hak faaliyetleri ile Girişimcilik faaliyetlerine yer vermesi bu yönde teşvik edici bir uygulamadır ve değerli bulunmuştur. Ayrıca, Bilimsel Araştırma Projeleri Birimi (BAP) ve Avrupa Birliği ve Uluslararası Projeler Ofisinin farklı proje türlerinin desteklenmesinde patentlerin ticari ürüne dönüştürülmesi yönünde ölçüt uygulamaları Üniversite'nin stratejik amaç ve hedefleri doğrultusunda araştırma kaynaklarının etkin kullanımına katkı sağlayacaktır.

Patent ve ticarileştirme süreçleri TTM bünyesinde oluşturulan Fikri Sınai Mülki Haklar (FSMH) komisyonunda değerlendirilmektedir. Benzer şekilde, TTO ve İstanbul Üniversitesi Ön Kuluçka Merkezi (Inventist) fikri mülkiyet kapsamında değerlendirilebilecek proje ve çalışmaların belirlenmesi, fikri ve sınai mülkiyet haklarının tescili ve korunması, pazarlanması ve ticarileştirilmesine katkı sağlamaktadır. Bununla birlikte, İstanbul Üniversitesi'ne özgü bir Fikri ve Sınai Haklar Politikasının oluşturulmasının önemi her geçen gün artmaktadır. Çünkü, Kurumda yapılan bilimsel çalışmalar sonucu ortaya çıkan ve fikri ve sınai mülkiyete konu ürünlerin korunması, Kurum ile buluş sahipleri arasındaki fikri ve sınai hakların belirlenmesi, buluş bildirimlerinin yapılması, korunması, ticarileştirilmesi ve lisanslanması konusundaki faaliyetler ile ilgili çalışma usul ve esaslarının düzenlenmesi Üniversite'nin hedeflerine daha kolay ulaşmasına yardımcı olabilecektir.

6. Eğitim-öğretim ve UYGAR Merkezleri'ndeki araştırma altyapısının desteklenmesi,

Kurum bünyesinde mevcut araştırma imkanlarının etkin kullanılması amacıyla laboratuvarlar, cihaz envanteri, sunulan hizmet ve işbirlikleri ile araştırmacı bilgilerinin paylaşıldığı Araştırma Laboratuvarları Bilgi Sistemine (ARLAB) eğitim-öğretim laboratuvarları ile araştırma ve uygulama merkezleri bünyesindeki laboratuvarlara ait bilgilerin eklenmesinin, araştırma kaynaklarının etkin kullanılmasına ve araştırma ve uygulama merkezlerinin faaliyetlerinin artırılmasına katkı sağlayabileceği değerlendirilmiştir.

7. Mezuniyet sonrası yapılan çalışmaların performans göstergelerine yansıtılması için web tabanlı çalışmaların tamamlanması,

İstanbul Üniversitesi, 2016 Kurumsal Dış Değerlendirme sürecini takiben oluşturduğu sosyal ağ platformu AMFİSTANBUL ile mezunlara ilişkin analitik takip, analiz ve raporlamaların yapılabilmesi için mezun takip sistemi entegrasyonunu tamamlanmış olup, aktif bir şekilde kullanıma geçirmiştir. Ayrıca, doktora öğrencilerinin yurtiçi ve yurtdışı üniversitelerde öğretim görevlisi olarak işe başlama oranları, doktora derecesi ile akademik ortamda iş bulan öğrenci oranı gibi bilgilerin elde edilebilmesi

için gerekli olan çalışmalar tamamlanmıştır.

Üniversite'nin 2019-2023 Stratejik Plan çalışmaları kapsamında mezunları ile olan etkileşimi önemle ele alınmış, Stratejik Planda AMFİSTANBUL'da Takip Edilen Mezun Sayısı ve Doktora / Sanatta Yeterlik vb. (TUS, DUS, EUS) Mezun Sayısı performans göstergesi olarak belirlenmiştir. Stratejik Planın 2019 Yılı Değerlendirme Raporunda bahsi geçen performans göstergesi hedef değerlerine ulaşıldığı görülmektedir. Kurumun takip edilen mezun sayısının artırılmasını amaçlayan başarılı çalışmaları neticesinde AMFİSTANBUL'da kayıtlı mezun sayısı ve ekli özgeçmiş sayısının hızla yükseldiği gözlenmiştir. Ancak, Mezun Takip sisteminden elde edilen sonuçların sistematik olarak ve kurumsal amaçlar doğrultusunda değerlendirilmesi ve karar alma süreçlerinde kullanılması hususunda yeterli kanıt ulaşılamamıştır.

KİDR-2019'da program çıktılarına ulaşıp ulaşılmadığının izlenmesi amacıyla AMFİSTANBUL üzerinden Mezun Memnuniyet Anketi yapıldığı, Kalite Koordinatörlüğü internet sayfası üzerinden ise "Öğretim Üyesi ve Ders Değerlendirme" ve "Mezun Memnuniyet Anketi" yapıldığı ve düzenli aralıklarla değerlendirildiği ifade edilmektedir. Bununla birlikte, söz konusu değerlendirme sonuçlarına ulaşılamamıştır. Mezun memnuniyet anketleri vb mekanizmalar ile mezunlardan sağlanan geri bildirimlerin; mezunların iş bulma oranları, sektörel dağılımları, mezuniyet sonrası sınav başarıları gibi mezun izleme verilerinin eğitim amaçlarına ve öğrenme kazanımlarına ulaşıp ulaşılmadığının birer göstergesi olarak kullanılması, izlem sonuçlarına göre tüm birimleri ve programları kapsayan önlemlerin alınması önerilmektedir.

Benzer şekilde, doktora ve post-doc programlarının çıktılarının düzenli olarak izlenmesi ve izlem sonuçlarının paydaşlarla birlikte değerlendirilerek, önlemler alınmasının kurumun araştırma geliştirme amaç ve hedeflerine daha kolay ulaşmasına katkı sağlayacağı değerlendirilmiştir.

Köklü bir geçmişe ve çok sayıda mezuna sahip olan kurumun, üniversitelerin boyutları göz önüne alınarak mezunlarının başarıları açısından hesaplanan CWUR 2019-2020 dünya üniversiteleri eğitim kalitesi sıralamasında 389. sırada yer alması ve mezunlarının yüksek başarısıyla öne çıkması memnuniyetle karşılanmıştır. İki Nobel Ödüllü mezunun olması, özel sektörde ve kamuda istihdam edilen, bürokraside yer alan çok sayıda mezunun bulunması ve çok sayıda mezun dernek ve vakfının bulunması Kurumun güçlü yönlerindedir. Ayrıca, İstanbul Üniversitesi Kariyer Geliştirme Merkezi'nin (KAGEM), öğrencilerin yanı sıra mezun ve mensuplarına da kendilerini tanıma, eğilimlerini ve iş olanaklarını belirleme, kişisel özellikleriyle piyasa koşullarına uygun olarak kariyerlerini planlama ve geliştirme konusunda destek vererek rekabet gücü yüksek profesyoneller olmalarına katkıda bulunmayı amaçlayan hizmetleri önemli bulunmuştur. Bahsi geçen potansiyelin daha etkin kullanılması ve Kurum bünyesinde sürdürülen mezunlara yönelik başarılı uygulamaların eşgüdümünün sağlanması için odaklanmış bir yapılanmanın faydalı olacağı düşünülmektedir.

8. Yeni stratejik planlama çalışmasında, araştırma-geliştirme ve toplumsal katkı stratejilerini paydaşlarının katılımı ile belirlemesi ve kalite güvence süreçleriyle ilişkisini kurması,

İstanbul Üniversitesi, 2019-2023 Stratejik Plan çalışmaları kapsamında katılımcılığın esas alındığı, iç ve dış paydaşlar ile yoğun birlikteliğin olduğu örnek alınabilecek bir süreç gerçekleştirmiştir.

Bu çerçevede oluşturulan Paydaş Analizi Çalışma Grubu, Kurumun paydaşlarını belirlemiş, Kurum paydaşlarını önem ve etki derecelerine göre önceliklendirmiş; Kurumun sunduğu ürün ve hizmetler ile paydaşların ilişkilendirilmesini sağlamış ve son olarak uygun yöntem ve teknikleri kullanarak paydaşların görüş ve önerilerini alarak değerlendirmelerde bulunmuştur. Bu kapsamda, Dış Paydaş Analizi Çalışmayı ve paydaşların kurum kültürüne ilişkin algılarının belirlenmesi amacıyla Kurum Kültürü Analizi gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerin, akademik ve idari personelin görüşleri sistematik yöntemler yoluyla alınmış, değerlendirilmiş ve kalite güvence süreçleri ile ilişkilendirilmiştir.

YÖNETİM SİSTEMİ

1. Karmaşık ve âdemi merkeziyetçi yapıyı bozmadan merkezi bir yönlendirme mekanizması geliştirmesi,

Kurumun Bilgi Yönetim Sisteminde son yıllarda somut kazanımlar gerçekleştirildiği, idari ve akademik süreçlerine ilişkin faaliyetlerin yönetilmesi, verilerin toplanması, analiz edilmesi ve raporlanması amacıyla kullanılan sistemlere sahip olduğu ve bu sistemlerin bütünleştirilmesi için çalışmaların devam ettirildiği gözlenmiştir.

Üniversite'nin, İstanbul Üniversitesi Kurumsal Otomasyon Projesi (İSKOP) başta olmak üzere, tamamına yakını iç kaynaklar ile sürdürülen Kurumsal Otomasyon Projeleri kapsamında geliştirdiği Kalite Yönetim Sistemi (KALSİS), Çok Disiplinli Proje Platformu, Kurumsal Kimlik Veritabanı, Araştırma Laboratuvarları Bilgi Sistemi (ARLAB), Personel Bilgi Yönetim Sistemi (PBYS) Kurumsal İletişim Platformu (KİP), Akademik Kayıt Sistemi (AKSİS), Anket Yayın ve Değerlendirme Sistemi, Erasmus Başvuru Sistemi, Yabancı Öğrenci Sınavı (YÖS), Burs ve Kısmi Zamanlı Öğrenciler Projesi, Nadir Eserler Kütüphanesi Projesi, İÜ Mezun ve Mensup Sosyal Ağı (ANFİSTANBUL), Tapu ve Kadastro Bilgi Sistemi (TAKBİS), İÜ Rehber, İÜ Web İçerik Yönetim Sistemi (CMS), Eğitim Bilgi Sistemi (EBS), Merkezi Ödeme Geçidi Projesi (Sanal POS), Mekân Yönetim Sistemi, İÜ Dergi Sistemi, İÜ Mobil Uygulaması, Klinik Araştırmalar Veri Tabanı, Sosyal ve Beşeri Bilimler Araş. Etik Kurulu Yönetim Sistemi, Devlet Konservatuvarı Sertifika Programları Yönetim Sistemi, Asistan Takip Sistemi, Stratejik Yönetim Bilgi Sistemi (SYBS), Sürekli İşçi Maaş Otomasyonu, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Randevu Yönetim Sistemi, e-Posta Yönetim Uygulamaları bulunmaktadır.

Bilgi İşlem Daire Başkanlığının yazılım geliştirme ve uygulama destek hizmetlerinin yanı sıra sunmakta olduğu bilişim ağı sistemleri yönetim ve güvenlik hizmetleri, web ve e-posta yönetim hizmetleri de başarılı olup, bu hızlı değişen teknolojiye dayalı hizmetlerin sürdürülebilirliği açısından teknik ve idari kadronun yetkinlik seviyesinin güncel tutulmasının önemli olduğu değerlendirilmektedir.

Kurumda İç Kontrol Standartları ve Kalite Yönetim Sistemi kapsamında çalışmalara devam edildiği gözlenmiştir. İstanbul Üniversitesi Kalite Yönetim Sistemi Kalite El Kitabı 2019 yılında revize edilmiş; TS ISO 9001:2015 Kalite Yönetim Sistemi çalışmaları kapsamında Bilgi İşlem Daire Başkanlığı 2020 yılında bir iç denetim ve bir de dış gözden geçirme denetimi geçirmiştir. Denetimler sonunda TSE tarafından Bilgi İşlem Daire Başkanlığının Kalite Belgesinin devamına karar verilmiştir. Kalite Koordinatörlüğü ve Bilgi İşlem Daire Başkanlığı tarafından TS ISO/IEC 27001:2013 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi çalışmalarına başlanması, bu kapsamda TSE'den Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi, Dokümantasyon ve İç Tetkik eğitimleri alınmış olması memnuniyet ile karşılanmıştır.

Kurumun, bilgi teknolojileri strateji ve politikalarının günün teknolojik standartları ile uyumlu olmasını sağlamak, ihtiyaçların doğru tespiti, planlama, gerçekleştirme ve izleme ile ilgili koordinasyon faaliyetlerini yürütmek ve mevcut bilgi teknolojileri altyapısının işlevselliğini artırmak amacıyla bir yapılanmaya gidebileceği değerlendirilmiştir.

UZAKTAN EĞİTİM

İstanbul Üniversitesi, Covid-19 pandemisi nedeniyle uzaktan eğitim vermeye zorlanan örgün yükseköğretim sistemi içinde, sahip olduğu Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi'nde yürüttüğü 52 programda mevcut 480.000 öğrencilik kapasitesi ile teknolojik olarak 2020 Bahar döneminde online sürece en hazırlıklı üniversitelerden biri olmuştur. Uygulamalı eğitimin zorunlu olduğu bazı programlarında karma online-yüz yüze eğitim dahil diğer tüm örgün lisans ve lisansüstü programlarında online eğitimde AUZEF'in de kullandığı Öğrenme Yönetim Sistemi (ÖYS) kullanılmıştır. 2020 Bahar döneminde İstanbul Üniversitesi'nin ÖYS desteği ile uyguladığı eğitimin kalite güvencesi açısından değerlendirilmesinin yapıldığı bu bölümde konu YÖKAK'ın belirlediği aşağıdaki gereklilikler açısından ele alınmıştır. Bu gereklilikler ışığında İstanbul Üniversitesi'nin, YÖKAK Kurumsal Dış Değerlendirme ve Akreditasyon Ölçütlerinin bir alt kümesi olarak belirlenen ölçüt ve sorulara cevaben hazırladığı, Uzaktan Eğitimde Kalite Güvencesi Ek Raporu-2020 esas alınmıştır.

Gereklilik 1. Yükseköğretim kurumunun eğitim-öğretim ihtiyaçlarına tümüyle cevap verebilen, bir öğrenme yönetim sistemine sahip olması.

İstanbul Üniversitesi yazılım temini konusunda dış kaynaklara bağımlılığı gidermek adına istihdam ettiği uzman yazılım geliştirme personeli ile geliştirdiği ve bakımını yine kendisinin yaptığı ÖYS yazılımı ile öğrenci ve öğretim elemanlarını tek noktada buluşturarak, ön lisans, lisans ve lisansüstü seviyelerinde eğitim öğretim faaliyeti gerekliliklerini karşılayabilmiştir. Üniversite'nin merkez kampüsünde bulunan veri saklama merkezinde siber güvenlik katmanları ile korunarak saklanan veri tabanı ve sunucular ile ÖYS, yine Üniversite bünyesinde geliştirilen Akademik Kayıt Sistemi (AKSİS) yazılımı ile bütünleşik çalışabilmekte ve kullanıcıların Merkezi Kimlik Doğrulama ile sistemlere girişi yapılabilmektedir. ÖYS, Senkron Eğitim, Asenkron Eğitim, Akademik Takvim, İstatistik ve Raporlama, Loglama, Yetki ve Erişim ve Yönetim Modüllerinden oluşan toplam yedi ana modüle sahiptir. Ders kitabı, ders notu, ders sunumu, ders videosu, ders kitabı bağlantısı, ders notu bağlantısı, ders sunum bağlantısı ve ders videosu bağlantısı olarak farklı içerik türünde öğrenme materyali öğrenciye ÖYS üzerinden sunulabilmektedir. 2020 Bahar Yarıyılında pandemi dönemi ile birlikte farklı içerik türlerinde 71.000 adet öğretim materyalinin yüklendiği ÖYS sisteminde öğretim elemanlarının içerik sağlama konusunda AUZEF teknik destek ekibi ve uzaktan eğitim koordinatörleri üzerinden aldığı desteğin önemli olduğu görülmektedir. Öğretim elemanlarının hizmet içi eğitimi amacıyla oluşturulmuş e-Hizmet içi Eğitim Portalı ise ÖYS dışında yapılandırılmıştır.

Gereklilik 2. Kurumun öğretim elemanı ve öğrencilerinin uzaktan eğitim ortam ve kaynaklarına erişim durumlarını izlemesi ve en azından sistemsel sorunlara çözüm üretmesi.

Uzaktan eğitim ortamında, öğrencilerin ve öğretim elemanlarının eğitim materyaline erişimi ve yüklenmesine imkan sağlayan ÖYS yazılımı ile ilgili tüm desteği veren AUZEF Bilişim Hizmetleri Birimi, sistemi takip etmekte ve gerektiğinde eksikliklerin tamamlanması için öğretim elemanlarına gerekli uyarıları yapabilmektedir. Bu anlamda ÖYS'nin etkin kullanımına yönelik bilgilendirme notları, kılavuz ve videolar hazırlanmış ve SMS ve e posta aracılığıyla ilgili taraflara gönderilmiştir. Oluşan anlık öğrenci sorun veya taleplerinin cevaplanması için AKSİS üzerinden doğrudan iletişim kurulmasına imkân verecek bir yapı oluşturulmuştur. Bu yapı uzaktan eğitimden sorumlu Rektör Yardımcısının başkanlığında ve AUZEF koordinasyonunda, Bilgi İşlem Daire Başkanlığı, Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı ve AUZEF Bilişim Hizmetleri Bürosunun ilgili personeli aracılığıyla yürütülmektedir. Bu yönetimin altında, akademik birimlerin yöneticileri ve diploma programlarının uzaktan eğitim koordinatörleri de yer almaktadır. Geri bildirim ve iletişim mekanizmalarının farklı kanallarla gerçekleştiriliyor olması, bu hizmetlerde ortaya çıkabilecek aksaklıkların, öğrenciye ulaşmadan önce çözülmesine imkan sağlayacak niteliktedir.

Gereklilik 3. Kurumun kazandırmayı hedeflediği öğrenme çıktıları ve yetkinlikler temelinde, teorik ve uygulamalı dersleri gözeterek uzaktan eğitim süreçleri için olası öğretim strateji, yöntem ve tekniklerine karar vermesi ya da ihtiyacına özgü (hibrit) yaklaşımlar geliştirmesi.

İstanbul Üniversitesi pandemi öncesi 2019-2023 Stratejik Planında belirlediği H2.3: Eğitim ve Öğretim Altyapılarının Geliştirilmesi ve İzlenme Süreçlerinin Oluşturulması hedefi ve PG.2.3.4: Dijital Eğitim-Öğretim Materyali Sayısı performans göstergesi ile uzaktan eğitimi destekleyecek bir öğretim stratejisi oluşturmuştur. Pandemi ile birlikte oluşturduğu yeni amaç ve hedeflerle de bu konudaki politikasını güçlendirmiştir. Eğitim-öğretim materyallerinin dijitalleştirilmesi yanında nicelik ve niteliğinin artırılması, uygulama becerisi geliştirmeyi hedefleyen karma eğitim programlarının uzaktan eğitime uyarlanması, ÖYS ve online ders platformu ile online sınav sisteminin iyileştirilmesine yönelik amaç ve hedefleri ile çok sayıda performans göstergesini içeren uzaktan/karma eğitim politikasını “İstanbul Üniversitesi'nin tarihsel köken ve evrensel kimliğine uygun biçimde, dijital eğitim çağının gerekliliklerinin yerine getirilmesinde uzaktan/karma öğrenme yöntemlerini nitelikli proje ve programlarla organize ederek öğrencilerin kazanım ve yetkinliklerini artırmak” şeklinde tanımlamıştır.

Bu raporun hazırlandığı tarih itibarı ile İstanbul Üniversitesi, özellikle öğrenme çıktılarının ölçümü konusunda kalite güvencesini sağlamak üzere online sınavların düzenlenmesi ve güvenliğine odaklanmıştır. Online sınavların AUZEF bünyesindeki programlarda daha önce yapılıyor olmasının da verdiği deneyimle 2020 Bahar döneminde tüm örgün öğretim öğrencilerinin de online sınavlara girmesi ve hemen her üniversite ortaya çıkan sınav güvenliği sorunlarını İstanbul Üniversitesi oldukça kapsamlı tedbirlerle ele almaya gayret etmiştir. Bu tedbirler arasında sınav ekranlarının yetkisiz paylaşımlar için karekod ve fligran ile kişiye özel hale getirilmesi, soru ve cevapların öğrencilere rastgele sıra ile gösterilmesi, önceki sorulara geri dönüşün engellenmesi, sınav esnasındaki kesintilerinde süre kontrolü ve soru değişikliği ile sistemin engellenmesi, vb. bulunmaktadır.

Sınav dışında program çıktılarının elde edilmesinde öğrencilerin ödev ve proje gibi bireysel çalışmalarla kavrama, analiz, sentezleme, uygulama gibi becerilerini de artırmanın da hedeflendiği anlaşılmakla birlikte bu konudaki uygulama yaygınlığının iyileştirmeye açık bir alan olduğu değerlendirilmiştir.

Gereklilik 4. Öğretim elemanlarının gerek öğrenme yönetim sisteminin kullanımı gerekse uzaktan eğitim sürecine ilişkin içerik geliştirme süreçleri, öğretim yaklaşım/yöntemleri ve değerlendirme yöntemleri konusundaki yetkinliklerinin artırılması .

Öğretim elemanlarının uzaktan/karma eğitim süreçleri hakkında genel bilgi seviyelerini artırmak üzere, AUZEF Dekanı ve Dekan Yardımcısı tarafından yazılan bir kitap, bir eğitim materyali olarak, pandemi sürecinde yaşanan hızlı değişimi destekleyecek şekilde kullanılmıştır. Hazırlanan bu kitapta yer alan konular, kitapların yazarları tarafından öncelikle Üniversite'nin tüm diploma programlarının uzaktan eğitim koordinatörlerine üç günde ve yaklaşık 10 saat süren bir eğitim programıyla online ortamda aktarılmıştır. Telif hakları, etik ihlal sayılacak durumlar ve öğretim materyali paylaşımında dikkat edilmesi gereken hususlar gibi önemli diğer konuların da ele alındığı bu eğitimlerin video kayıtları, katılamayan diğer öğretim elemanlarının da erişimine açılmış ve aynı zamanda birim koordinatörleri tarafından kendi birimlerindeki öğretim elemanlarına yine online ortamda aktarılmıştır.

Böylelikle, yapılan senkron ve asenkron bilgi aktarımları ile öğretim elemanlarının tamamına erişilip, yetkinliklerinin geliştirildiği kabul edilmektedir. Bu konuda öğretim elemanlarının elde ettikleri kazanımların ölçümü ve değerlendirmesi için geri bildirim ve diğer yollardan bir uygulama yapılmamıştır, ancak bu raporun yazıldığı tarihte alınan meslek içi eğitimlerin eğitim öğretime yansımaları, ilerleyen dönemlerdeki öğrenci geri bildirimlerinde gözlemlenebilir.

Gereklilik 5. Karma eğitim sürecinde uzaktan ve yüz yüze ortamlarda kazandırılacak öğrenme çıktılarının yapılandırılmasının ağırlıklı olarak bölüm bazında yürütülmesi.

İstanbul Üniversitesi, 2019-2020 Bahar yarıyılında hemen başında ortaya çıkan Covid-19 pandemisinin eğitim-öğretim faaliyetlerine etkisini yönetmek amacıyla YÖK tarafından alınan kararlara ve kendi uzaktan eğitim imkanlarına uygun olarak hareket etmiştir. Söz konusu sürece ait yaşanan gelişmeleri dokümanite ederek, kullanım kılavuzları, raporlar ve bilimsel makale türünde yayınlar hazırlamıştır. Bu rapora esas oluşturan “Uzaktan Eğitimde Kalite Güvencesi Ek Raporu-2020” dışında “KOVID-19 Küresel Salgın Sürecinde İstanbul Üniversitesi Uzaktan Eğitim Uygulamaları: 2019-2020 Eğitim-

Öğretim Yılı Bahar Yarıyılı” başlıklı rapor ve “Kovid-19 Küresel Salgın Sürecinde İstanbul Üniversitesi Uzaktan Eğitim Uygulamalarına Genel Bir Bakış” başlıklı makale ile yaşanan gelişmelerin YÖK kararları ile ilişkilendirilmesi ve İstanbul Üniversitesi Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi aracılığı ile gerçekleştirilmesinin detayları öğrenci ve öğretim üyesi boyutları ile verilmiştir.

Bu kanıtlarda verilen bilgilerden yapılan değerlendirmede kısmen yüz yüze eğitimin yürütüldüğü Tıp, Diş Hekimliği ve Eczacılık Fakülteleri dışındaki tüm birimlerde uzaktan eğitim yöntemlerinin seçildiği ve uzaktan eğitimin 23 Mart 2020 tarihinden itibaren AUZEF’in kendi programları için oluşturduğu bilişim altyapısının bir hafta içinde Üniversite’nin tüm akademik birimlerinin senkron ve asenkron erişimine açıldığı anlaşılmaktadır. Altyapı imkanlarının tüm Üniversite’ye açılması ile eş zamanlı olarak tüm diploma programlarında birer “uzaktan eğitim koordinatörü”nün belirlenmesi ve akademik ve idari işleyiş açısından benzerlik taşıyan programların koordinatörlerin kendi içerisinde sınıflandırılıp bir grup oluşturularak, her bir grup için uzaktan eğitimde anlık karşılaşılabilecek sorunların çözümünde de en az iki AUZEF teknik sorumlusunun atanması sağlanmıştır.

Öğrenci ve öğretim üyelerinin kullanımı için yeniden düzenlenen bütünleşik sistem arayüzü ile İÜÖYS yazılımının kullanımına yönelik kılavuzlar ve asenkron eğitimler hazırlanmıştır. Örneğin bu çerçevede hazırlanan “Planlamadan Değerlendirmeye Uzaktan Eğitim: Öğrenme ve Öğretme Süreci” kılavuzu oldukça yararlı bir kaynak olarak değerlendirilmiştir. Ders kitabı, ders notu, ders sunumu, ders videosu, ders kitabı linki, ders notu linki, ders sunumu linki ve ders videosu linki olarak tanımlanan asenkron erişimli materyalin, eğitim programlarında yer alan 8.231 adet uzaktan erişimli dersten 7.319’una yüklenen miktarının toplamda 71.077’ye ulaştığı görülmektedir. 6 Nisan 2020 tarihinden itibaren İÜÖYS üzerinde başlanan senkron eğitimlerde ise 2.700 öğretim üyesi 7.238 derste 50.000 öğrenciye canlı ders anlatmıştır.

Örgün öğretim programlarının uzaktan eğitim yöntemleriyle sürdürülmesinde en önemli konu diğer tüm üniversitelerde olduğu gibi ölçme ve değerlendirme süreçlerinin yönetimi olarak ortaya çıkmıştır. İstanbul Üniversitesi yarıyıl/yıl içi etkinliklerinin değerlendirmesinde ödev, proje ve kısmi ve zorunlu hâller için de açık uçlu sınav yapılması kararı almıştır. İÜÖYS’ye ödev, proje ve açık uçlu sınav cevaplarının yüklenmesi teknik olarak mümkün olacak teknolojik altyapı mevcut olduğundan özellikle çoktan seçmeli sınavların getireceği adaletsizlik ve etik ihlallerden öğrencilerin uzak tutulmasına çalışılmıştır. Öğretim üyelerinin %22’si açık uçlu sınavları tercih ederken, %78’i ödev/proje ile bireysel değerlendirmeyi tercih etmiştir.

Yapılan anketlerle öğrenci ve öğretim üyelerinin uygulamadan memnuniyeti ölçülmüş ve öğrencilerin, öğretim üyelerine göre uygulamadan daha az memnun olduğu belirlenmiştir. Üniversite süreçlerin iyileştirilmesine yönelik faaliyetlerine devam etmekte olup, öğretim üyelerinin ders işleyişi ile ders süre ve materyalinin geliştirilmesi amaçlı AUZEF ve Bilgi İşlem Daire Başkanlığı desteği ile hazırlanan eğitim malzemeleri önce tüm öğretim üyelerine gönderilmiş ve öncelikle birimlerdeki uzaktan eğitim koordinatörleri eğitilerek, onların da tüm öğretim üyelerine eğitim vermeleri sağlanmıştır.

Gereklilik 6. Uzaktan eğitim süreçleri içerisindeki tüm etkileşim ve paylaşım süreçlerine ilişkin bilgi güvenliği ve etik gereklerinin sağlanması.

İstanbul Üniversitesi uzaktan eğitim süreçlerinde, temelde AKSİS- Öğrenci İşleri Otomasyonu ve İÜÖYS- Öğrenme Yönetim Sistemi yazılımlarını kullanarak öğrenci ve öğretim üyelerinin sağladığı veriler üzerinde kullanıcılara hizmet üretmektedir. Bu ortamlara ve ilişkili sistemlere giriş için detaylı bir merkezi yetkilendirme sistemi kullanılmakta, bu yetkilendirme için erişim seviyesi-kullanıcı hesabı ilişkileri için resmi yazışma gerekmektedir. Ayrıca sistemlere giriş yapan tüm kullanıcıların hareketlerinin zaman damgası ile log kayıtları tutulmaktadır.

Üniversite personeli tarafından geliştirilen AKSİS ve İÜÖYS yazılımları, Rektör Yardımcısının başkanlığında AUZEF koordinasyonunda ve bilişim hizmetleri personeli desteği ile Bilgi İşlem Daire Başkanlığı ve Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı aracılığıyla yürütülmektedir. Yazılımlarda kullanılan tüm verilerin de Üniversite Merkez Kampüsünde tutulduğu ve 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması

Kanununa uygun olarak işlendiği ve kullanıcıların bu tedbirler hakkında bilgilendirildiği anlaşılmaktadır.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

İstanbul Üniversitesi, 2016 yılında yapılan Kurumsal Dış Değerlendirme sonucu ortaya çıkan iyileştirmeye açık yanlarına ilişkin önerilerin uygulamalarını ve kendi geliştirdiği çözümleri, 2019 yılı Kurumsal İç Değerlendirme Raporuna etkin bir şekilde yansıtarak, İzleme sürecine verilen önemi ve üst yönetimin iradesini açıkça ortaya koymuştur. İzleme Değerlendirme takımı olarak Üniversite'nin elde ettiği kazanımları memnuniyet ve takdirle karşılıyoruz.

İnanıyoruz ki, bu İzleme Değerlendirmesi sonrası İzleme Takımı olarak İstanbul Üniversitesi'ne aşağıda kısa özetini sunduğumuz iyileştirmeye açık yanları ve kazanımlarına ilişkin değerlendirmelerimiz, halen başarı ile ilerlemekte oldukları yolda kendilerine ışık tutar ve faydalı olur.

İzleme Takımının değerlendirmeleri yukarıdaki başlıkları izleyecek şekilde aşağıda sıralanmıştır:

Kalite Koordinatörlüğünün sorumluluğunda ve KALSİS, SYBS yazılımlarının desteği ile İstanbul Üniversitesi'nin tüm yönetsel süreçlerinde Kalite Yönetim Sistemi standardına uygun yayılımın bundan sonra da aksamadan sürdürülmesi ve paydaşlarla birlikte değerlendirilerek izleyen Stratejik Plan ara değerlendirme raporların yayınlanması beklenmektedir.

Akademik birimlerde otomasyonla desteklenenler dahil tüm süreçlerde insan yetkinliği ve görev tanımlamalarının Kalite Yönetim Sistemi standardına uygun hale getirilmesi İstanbul Üniversitesi için halen iyileştirilmeye açık alan olarak değerlendirilmekte olup, bu faaliyetlerin Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı kapsamında da yer alması nedeniyle Kalite Yönetim Sisteminin kalıcı bir şekilde Üniversite'nin tüm idari birimlerinde en kısa sürede içselleştirileceği değerlendirilmektedir.

2019 yılı itibarı ile 11 olan akredite program sayısının, 128 adet lisans programına göre iyileştirmeye açık olduğu; akreditasyonun mümkün olmadığı programlarda ise tüm paydaşların geri bildirimlerinin dikkate alındığı akran değerlendirme veya özdeğerlendirme amacıyla Eğitim Koordinatörlüğünün eğitim ve destek vermesinin eğitimde kalite güvencesini sağlayacağı değerlendirilmektedir.

Özellikle tüm paydaşların da geri bildirimlerinin dikkate alındığı akran değerlendirmesi süreçlerini, akreditasyonu bulunmayan Bölümlerde hayata geçirip, iyileştirme döngülerini kapatması ve program çıktılarının gerçekleştiğini toplumla paylaşması önerilir.

Öğretim elemanlarının aldıkları Eğiticilerin Eğitimi sonrası yaptıkları uygulamaların öğrencilerin bilgi ve becerilerini artırdığına dair Kalite Koordinatörlüğü aracılığı ile sistematik bir analiz ve iyileştirme çalışması yapılması önerilir.

Uluslararası Akademik İlişkiler Birimi ve bağlı Erasmus Kurum Koordinatörlüğünün ISO9001 Kalite Yönetim Sistemi kapsamına alınmasıyla, faaliyetlerin izlenebilirliği ve kalite güvencesinin sağlanması anlamında başlatılan uygulama olumlu bir yandır.

Uluslararası öğrenci sayısında erişilen yüksek seviyenin İstanbul Üniversitesi'nin uluslararası tanınırlığı ve bunu destekleyen İstanbul ve Üniversite hakkında yapılan başarılı tanıtım faaliyetlerinin bir sonucu olduğu değerlendirilmekte olup, bu başarının sürdürülebilirliği açısından kabul edilen öğrenci niteliğinin ve mezuniyet oranlarının önümüzdeki dönemlerde Uluslararası Öğrenci Uygulama ve Araştırma Merkezi tarafından izlenmesinin önemli olduğu değerlendirilmektedir.

2019-2023 Stratejik Planında ilk altı aylık gözden geçirme raporu ve değerlendirme süreci örnek gösterilecek nitelikte bir kalite güvencesi faaliyeti olarak değerlendirilmiştir. Performans göstergelerinde ortaya çıkan sapmalar için üst yönetimce belirlenen iyileştirme faaliyetlerinin izlenmesi, kaynak ve sorumluların tanımlanması amacıyla SBYS yazılımının etkin kullanım potansiyeli olduğu açıktır. Periyodik veri girişlerindeki düzen ve süreklilik ile iyileştirmelerin sürdürülebilirliği, üst idari kadroların devamlılığı ve kararlılığı sayesinde mümkün olacağı değerlendirilmektedir.

Program akreditasyonu bulunan veya hazırlık çalışmaları içinde olunan akademik birimlerinde Dış Danışma Kurullarına üye belirlenmesi ve belirli bir kurumsal temsili sağlama konusunda ilgili yönergede bırakılan esneklik nedeniyle halen iyileştirmeye açık alanlar olduğu değerlendirilmektedir. Diğer yandan 2019-2023 Stratejik Planı için oluşturulan “Paydaş Analizi Çalışma Grubu” ile odak grubu toplantıları yaparak Üniversite’nin genel stratejik gelişimine katkı sağlanması ise oldukça değerli bulunmuştur.

2014-2021 arasında verilen tüm eğitimlerin program ve içerik olarak mevcut olduğu E-Hizmet İçi Eğitim Portalı İstanbul Üniversitesi’nin geliştirdiği başarılı bir uygulama olarak memnuniyetle değerlendirilmiştir.

Düzeltilici ve Önleyici Faaliyet Öneri Formları ile süreçlerin izlenmesi pratik hale getirilmiş olup, çalışanlara ve öğrencilere yönelik faaliyetlerin ve hizmetlerin iyileştirilmesinde önemli rol oynayacağı değerlendirilmektedir. Süreçlerle yönetimde dış paydaşlara daha çok yer verilerek, örneğin program değerlendirme süreç tanımlarında (Ör. Müfredat Güncelleme ve Değişiklikleri Kılavuzu), iş akış şemalarında iç/dış paydaşların katkısının açıkça belirtilmesi yararlı olacaktır.

Öğrencilerin idari ve akademik süreçlere aktif katılımlarını sağlamak amacıyla fakülte kurulu, eğitim komisyonu gibi birim akademik kurullarına düzenli şekilde davet edilmeleri, Üniversite’nin bazı bölümlerinde olduğu gibi öğrencilerin akademik ve idari yöneticilere doğrudan ulaşmasını sağlayacak gün ve etkinlikler düzenlenmesi, odak grup görüşmeleri vb şeklinde örneklerin yaygınlaştırılması önerilir.

Derslerde kazanılan bilgi, beceri ve yetkinlikleri, programların öğrenim kazanımları ile ilişkilendiren açıkça tanımlanmış bir ölçme ve değerlendirme sistemi bulunduğu dair kanıt ulaşılamamıştır. Öğrenme hedeflerine ulaşıldığının garanti altına alınması açısından da önemli olan bu konunun bütüncül ölçme değerlendirme sistemi içerisinde tüm üniversiteye yaygınlaştırılacak şekilde değerlendirilmesi iyileştirmeye açık bir alan olarak değerlendirilmiştir. Anket vb niteliksel geri bildirimleri bütünleyecek şekilde öğrencilerin EBS ve AKSİS sisteminde derslerdeki ölçme ve değerlendirme sonucu ulaştıkları niceliksel başarı bilgilerinin, program öğrenim çıktılarını sağlama bağlamında değerlendirilmesi ve İÜ Eğitim Koordinatörlüğünün ölçme değerlendirme konusunda birimlere destek verecek şekilde yapılandırılması önerilir.

SBYS’de birimler bazında amaç, hedef ve performans raporlarının bulunmaması veya sonuçlarda görülebilen tutarsızlıkların birimlere araştırma performansları ile ilgili sağlıklı geri bildirimlerin yapılmasını güçleştireceği değerlendirilmiştir. Gerek stratejik plan izleme ve değerlendirme faaliyetlerinin, gerekse birimlere geri bildirimlerin başarısı yönünden bahsi geçen eksikliklerin giderilmesinin iyileştirmeye açık bir alan olduğu değerlendirilmiştir.

Dış kaynakların kullanımı ile ilgili imkân, destek, teşvik ve hibelerin sürekli arttığı günümüz koşullarında, Stratejik Planda verilen ilgili performans göstergesi hedeflerinin Üniversite’nin güçlü araştırma kapasitesini yansıtmakta yetersiz kalabileceği değerlendirilmiştir.

Çok sayıda ve çoğu da etkin olmayan uygulama araştırma merkezi bulunan İstanbul Üniversitesi’nin köklü geçmişi ve ülkenin ihtiyaçları doğrultusunda merkezlerini yeniden yapılandırması, stratejik önceliklere uygun olarak aktif olmayan merkezlerini birleştirmesi veya güncellemesi önerilir. Tüm merkezlerin belirlenebilecek bir web sayfası şablonu üzerinden bilgilendirme eksiklerini tamamlamaları, güncel faaliyetlerini ve yıllık faaliyet raporlarını yayınlamaları; mevzuatlarını oluşturmaları; ayrıca gerekli tedbirlerin alınması ve düzenlemelerin yapılabilmesi açısından faaliyet raporları üzerinden Rektörlük tarafından sürekli takip edilmeleri iyileştirmeye açık alan olarak değerlendirilmiştir.

Doktora ve Post-doc programlarının çıktılarının düzenli olarak izlenmesi ve izlem sonuçlarının paydaşlarla birlikte değerlendirilerek, önlemler alınmasının, Üniversite’nin araştırma geliştirme amaç ve hedeflerine daha kolay ulaşmasına katkı sağlayacağı değerlendirilmiştir.

Son olarak, patent sayıları ile önde giden İstanbul Üniversitesi'nde, bir Fikri ve Sınai Haklar Politikasının oluşturulmasının önemi her geçen gün artmaktadır.